

การเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทสัญชาติเงินที่ลงทุนในประเทศไทย

โดย

นางสาวธนธรณ์ เลาทไพศาล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

สาขาบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทสัญชาติจีนที่ลงทุนในประเทศไทย

โดย

นางสาวธนธรรณ์ เลาทไพศาล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

สาขาบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

AUDIT FIRM SELECTION OF CHINESE COMPANIES IN THAILAND

BY

MISS THANATHORN LAOHAPAIAN

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ACCOUNTING

ACCOUNTING

FACULTY OF COMMERCE AND ACCOUNTANCY

THAMMASAT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2016

COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นางสาวชนธณ์ เลหาไพศาล

เรื่อง

การเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทสัญชาติเงินที่ลงทุนในประเทศไทย

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 19 ก.ค. 2560

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เอกจิตต์ จิงเจริญ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วัชนิพร เศรษฐสุลักโก)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิภพ อุดร)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทสัญชาติจีนที่ลงทุนในประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวธนธรรณ์ เลหาไพศาล
ชื่อปริญญา	บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วชิรินทร์ เศรษฐสุกกโก
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

เศรษฐกิจของประเทศจีนมีการขยายตัวอย่างเห็นได้ชัดในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา อีกทั้งรัฐบาลจีนยังมีนโยบายส่งเสริมให้ผู้ประกอบการชาวจีนออกไปลงทุนในภูมิภาคอาเซียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ประเทศจีนเลือกเข้ามาลงทุนเนื่องจากชาวจีนเล็งเห็นว่าประเทศไทยเป็นแหล่งวัตถุดิบที่ดีและมีตลาดการส่งออกขนาดใหญ่สามารถใช้เป็นฐานการผลิตเพื่อส่งสินค้าออกไปยังต่างประเทศได้ โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ประกอบการชาวจีนจะเข้ามาลงทุนในรูปของนิติบุคคลซึ่งตามกฎหมายไทยแล้วต้องได้รับการตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของผู้ประกอบการชาวจีนที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยโดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งหมด 15 บริษัท ใน 5 กลุ่มอุตสาหกรรมที่ชาวจีนเข้ามาลงทุนมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต กลุ่มอุตสาหกรรมการขายส่งและขายปลีก อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ และอุตสาหกรรมที่พักแรมและบริการด้านอาหาร โดยแบ่งเป็นบริษัทขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 1 บริษัท

ผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างพบว่าปัจจัยที่บริษัทสัญชาติจีนในประเทศไทยใช้ในการเลือกสำนักงานสอบบัญชีมีทั้งหมด 9 ปัจจัย ประกอบด้วย ความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี ความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชี ค่าธรรมเนียม การให้คำปรึกษาด้านอื่น ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร การใช้สำนักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทแม่ ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี คุณภาพงานสอบบัญชี และความเข้าใจในธุรกิจของลูกค้า งานวิจัยพบว่าปัจจัยทั้ง 9 ประการไม่มีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมแต่มีความแตกต่างกันในขนาดของธุรกิจ โดยบริษัทขนาดเล็กให้

ความสำคัญกับปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมและการให้คำปรึกษาด้านอื่นมากที่สุด บริษัทขนาดกลางให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือและความมีชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชีมากที่สุด และบริษัทขนาดใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสารมากที่สุด

สำนักงานที่ให้บริการด้านการสอบบัญชีสามารถนำผลจากงานวิจัยนี้ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการให้บริการสอบบัญชีโดยเฉพาะสำนักงานที่มีลูกค้าเป็นชาวต่างชาติสัญชาติจีนเพื่อให้สามารถให้บริการได้ดียิ่งขึ้น และสำหรับผู้สนใจศึกษาเรื่องดังกล่าวในอนาคตอาจทำการศึกษาในเชิงปริมาณเนื่องจากบริษัทสัญชาติจีนมีแนวโน้มที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้นเรื่อยๆ

คำสำคัญ: การเลือกสำนักงานสอบบัญชี, บริษัทสัญชาติจีน, การลงทุนโดยตรงจากประเทศจีนในไทย

Independent Study Title	AUDIT FIRM SELECTION OF CHINESE COMPANIES IN THAILAND
Author	Miss Thanathorn Laohapaisan
Degree	Master of Accounting
Department/Faculty/University	Accounting Commerce and Accountancy Thammasat University
Thesis Advisor	Assoc Prof Dr Watchaneeporn Setthasakko
Academic Years	2016

ABSTRACT

In response to China's growing economy, the Chinese government has launched a Look South Policy to encourage entrepreneurs to invest in ASEAN countries. The goal is to improve international trade relations. Chinese entrepreneurs choose to invest in Thailand as it is a source of raw materials and a large export market as potential production base for overseas exports. Most Chinese entrepreneurs investing in Thailand deal with companies requiring accounting audits in Thailand.

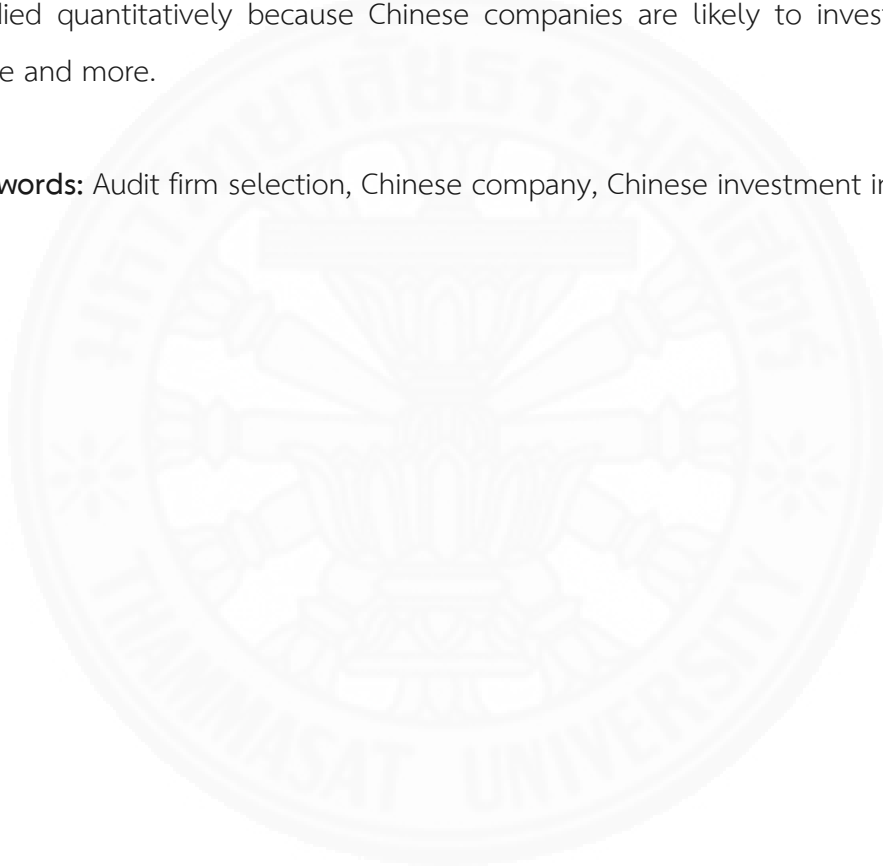
Factors leading Chinese entrepreneurs to choose Thai auditing firms were studied. Therefore, in-depth interviews were conducted with 15 companies in five industries preferred by Chinese entrepreneurial investors: manufacturing, wholesale and retail, construction, industrial property and accommodation as well as food service. Companies were categorized as small, medium, and large.

Results were that the most important factors are reliability and reputation of the audit firms, auditor's competence, audit fee, other consulting business, ability to communicate, selecting same as business group, size, quality of audit work, and understanding the client's business in descending order of influence. Company size

makes a difference, but industry group does not. Small companies focus on audit fees the most. Whereas medium companies concern mostly on the audit firm's reliability and reputation. Large companies concentrate on ability to communicate the most.

The audit firms can be used this result as a guideline to provide audit specially the firm which has Chinese customer in order to serve more satisfaction to them. Furthermore, for those interested in such matters in the future, may be studied quantitatively because Chinese companies are likely to invest in Thailand more and more.

Keywords: Audit firm selection, Chinese company, Chinese investment in Thailand.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชณีพร เศรษฐศาสตร์โก กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ได้สละเวลาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อชี้แนะและความรู้ในการทำการศึกษาค้นคว้ารวมทั้งตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เอกจิตต์ จึงเจริญ กรรมการสอบการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ที่ให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาในการทำการค้นคว้าทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ออกมาสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณตัวแทนบริษัทผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยเข้าไปทำการสัมภาษณ์และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อีกทั้งยังให้ข้อมูลและความรู้เพิ่มเติมจนทำให้การค้นคว้าฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโททางการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทุกท่านที่ให้ความรู้และให้คำแนะนำ รวมทั้งอำนวยความสะดวกตั้งแต่เริ่มต้นการค้นคว้าจนกระทั่งสำเร็จ

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัว เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนปริญญาโททางการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทุกท่านที่ให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำการค้นคว้าอิสระเสมอมา

นางสาวธนธรณ์ เลหาไพศาล

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของงานวิจัย	1
1.2 คำถามงานวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์งานวิจัย	5
1.4 ขอบเขตงานวิจัย	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	6
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี	7
2.1.1 การเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีจากหลักฐานในประเทศไทย	7
2.1.1.1 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถของผู้สอบบัญชี	8
2.1.1.2 ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียม	9

2.1.1.3	ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาอื่น	9
2.1.1.4	ปัจจัยด้านความสามารถและความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสาร	10
2.1.1.5	ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี	10
2.1.1.6	ปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชี	11
2.1.1.7	ปัจจัยด้านการรักษาความลับของลูกค้า	11
2.1.1.8	ปัจจัยด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี	12
2.1.1.9	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า	12
2.1.1.10	ปัจจัยด้านการใช้ผู้สอบบัญชีรายเดียวกันกับบริษัทแม่	13
2.1.1.11	ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในธุรกิจที่ตรวจสอบ	13
2.1.1.12	ปัจจัยด้านที่ตั้งของสำนักงานสอบบัญชี	13
2.1.2	การเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีจากหลักฐานในต่างประเทศ	14
2.1.2.1	ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี	14
2.1.2.2	ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียม	14
2.1.2.3	ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาอื่น	15
2.1.2.4	ปัจจัยด้านขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	15
2.1.2.5	ปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชี	15
2.1.2.6	ปัจจัยด้านการใช้ผู้สอบบัญชีรายเดียวกันกับบริษัทแม่	15
บทที่ 3 วิธีการวิจัย		19
3.1	การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษา	19
3.2	การวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา	20
3.3	ประวัติและข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่สัมภาษณ์	20
3.3.1	อุตสาหกรรมการผลิต	20
3.3.1.1	กิจการขนาดเล็ก	20

3.3.1.2	กิจการขนาดกลาง	21
3.3.1.3	กิจการขนาดใหญ่	21
3.3.2	อุตสาหกรรมการขายส่งและการขายปลีก	21
3.3.2.1	กิจการขนาดเล็ก	21
3.3.2.2	กิจการขนาดกลาง	22
3.3.2.3	กิจการขนาดใหญ่	22
3.3.3	อุตสาหกรรมการก่อสร้าง	22
3.3.3.1	กิจการขนาดเล็ก	22
3.3.3.2	กิจการขนาดกลาง	22
3.3.3.3	กิจการขนาดใหญ่	23
3.3.4	อุตสาหกรรมกิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	23
3.3.4.1	กิจการขนาดเล็ก	23
3.3.4.2	กิจการขนาดกลาง	23
3.3.4.3	กิจการขนาดใหญ่	23
3.3.5	อุตสาหกรรมที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	24
3.3.5.1	กิจการขนาดเล็ก	24
3.3.5.2	กิจการขนาดกลาง	24
3.3.5.3	กิจการขนาดใหญ่	24
บทที่ 4 ผลการวิจัย		25
4.1	ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี	25
4.2	ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชี	26
4.3	ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียม	27
4.4	ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาด้านอื่น	28
4.5	ปัจจัยด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร	29
4.6	ปัจจัยด้านการใช้สำนักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทแม่	30

4.7	ปัจจัยด้านขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	31
4.8	ปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชี	31
4.9	ปัจจัยด้านความเข้าใจในธุรกิจของลูกค้า	32
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย		34
5.1	สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	34
5.1.1	บริษัทขนาดเล็ก	34
5.1.2	บริษัทขนาดกลาง	35
5.1.3	บริษัทขนาดใหญ่	35
5.2	ข้อจำกัดงานวิจัย	37
5.3	ข้อเสนอแนะ	37
รายการอ้างอิง		38
ภาคผนวก		40
ภาคผนวก ก คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการบริษัทสัญชาติจีนในประเทศไทย		41
ประวัติการศึกษา		42

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ตารางแสดงมูลค่าการลงทุนและจำนวนโครงการที่ต่างชาติเข้ามาลงทุนโดยตรง ในไทย	2
1.2 ตารางแสดงเกณฑ์การจำแนกขนาดธุรกิจ	6
2.1 ตารางสรุปปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชีจากหลักฐานในประเทศไทย	17
2.2 ตารางสรุปปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชีจากหลักฐานในต่างประเทศ	18
4.1 ตารางสรุปปัจจัยในการเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทสัญชาติจีน	33
5.1 ตารางสรุปปัจจัยในการเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทสัญชาติจีน จำแนกตามขนาดของบริษัท	36

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ภาพแสดงจำนวนบริษัทสัญชาติจีนที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคลอยู่ในประเทศไทย จำแนกตามจำนวนอุตสาหกรรมที่เข้ามาลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรก	3
1.2 ภาพแสดงจำนวนบริษัทสัญชาติจีนที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคลอยู่ในประเทศไทย จำแนกตามมูลค่าการลงทุนในแต่ละอุตสาหกรรมที่เข้ามาลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรก	4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของงานวิจัย

เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2559 ที่ผ่านมา กองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ได้ประกาศให้เงินหยวนของจีนเข้าสู่ระบบเงินทุนสำรองระหว่างประเทศเป็นสกุลเงินที่ 5 เช่นเดียวกับสกุลเงินดอลลาร์ของสหรัฐ เงินเยนของญี่ปุ่น เงินปอนด์สเตอร์ลิงของอังกฤษ และเงินยูโรของกลุ่มสหภาพยุโรป โดยการเข้าร่วมระบบของกองทุนการเงินระหว่างประเทศในครั้งนี้จะช่วยให้เงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโลกมากขึ้น รวมไปถึงการเติบโตและมีเสถียรภาพในเศรษฐกิจโลกด้วย (Lagarde , 2015) นอกจากนี้ยังทำให้เงินหยวนของจีนกลายเป็นอีกสกุลหนึ่งที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนและการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นประเทศจีนจึงถือได้ว่าเป็นประเทศมหาอำนาจด้านเศรษฐกิจของโลกในขณะนี้ ประเทศจีนนอกจากจะมีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสูงเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกาแล้ว ยังมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศมากเป็นอันดับหนึ่งของโลกจำนวนกว่า 3 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศจีนนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเปิดประเทศตั้งแต่ปี 1987 ซึ่งต่อมาประเทศจีนได้เข้าร่วมกับองค์การการค้าโลก WTO ในปี 2001 ทำให้จีนสามารถพัฒนาเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดดและได้เปรียบดุลการค้าต่างประเทศ ดังนั้นรัฐบาลจีนจึงได้ออกนโยบาย “ก้าวออกไป” (Going Out Policy) คือการอนุญาตให้บริษัทจีนนำเงินตราออกไปลงทุนและสนับสนุนให้ออกไปขยายธุรกิจยังต่างประเทศเพื่อเป็นการสร้างตลาดใหม่และเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดระหว่างประเทศ

จากการที่รัฐบาลจีนต้องการที่จะขยายตลาดนั้นทำให้รัฐบาลจีนเริ่มมองเห็นถึงช่องทางการค้าและแหล่งวัตถุดิบในภูมิภาคอาเซียน จึงทำให้เกิดนโยบาย “รูกองใต้” (Look South Policy) เพื่อต้องการที่จะขยายตลาดและสร้างความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศทางตอนใต้ของจีน และจากนโยบายนี้เองทำให้จีนและอาเซียนจัดตั้ง ASEAN Trade Negotiating Group (TNG) ขึ้นเพื่อเป็นเวทีสำหรับประชุมหารือระหว่างจีนกับประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น การเปิดการค้าเสรีและการลดภาษีทั้งด้านสินค้าและบริการระหว่างกัน โดยจีนเป็นคู่ค้าสำหรับประเทศอาเซียนที่ใหญ่ที่สุดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 และเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียนด้วยมูลค่ากว่า 63.6 พันล้านเหรียญสหรัฐและตั้งเป้าว่าจะถึง 100 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี พ.ศ. 2563 โดยประเทศไทยถือเป็นแหล่งเงินทุนของต่างชาติอันดับต้น ๆ ของอาเซียน มีอุตสาหกรรมไทยที่เป็นที่ดึงดูดนักลงทุนชาวต่างชาติได้แก่ ผลิตภัณฑ์การเกษตร ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมโลหะ อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ รวมไปถึงด้าน

การท่องเที่ยวและโรงแรม จากข้อมูลของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนระหว่างเดือน มกราคม ถึง กันยายน 2559 พบว่าจีนเข้ามาลงทุนในไทยทั้งสิ้น 69 โครงการ และมีมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น 24,288 ล้านบาท โดยหากดูจากตารางที่ 1.1 จะพบว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีการเข้ามาลงทุนในไทยมากที่สุด แต่เมื่อจำแนกในแต่ละเดือนพบว่าในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ จีนมีการเข้ามาลงทุนในไทยมากกว่าญี่ปุ่นด้วยจำนวนมูลค่าการลงทุนกว่า 1 พันล้านบาท และแม้ว่าในเดือน กันยายนจะเป็นอันดับ 3 รองจากประเทศสิงคโปร์ แต่การยื่นขอส่งเสริมจากสิงคโปร์นี้รวมโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของบริษัทจีนที่ตั้งในประเทศสิงคโปร์ไว้ด้วย (กองความร่วมมือการลงทุนต่างประเทศ ,2559) ดังนั้นอาจเป็นสัญญาณดีที่ว่าจีนกำลังสนใจและเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

ตารางที่ 1.1

แสดงมูลค่าการลงทุนและจำนวนโครงการที่ต่างชาติเข้ามาลงทุนโดยตรงในประเทศไทย หน่วย : ล้านบาท

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศระหว่างเดือน มกราคม ถึง กันยายน พ .ศ . 2559										
ประเทศ	เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ญี่ปุ่น										
	มูลค่าการลงทุน	1,673	2,539	15,591	18,024	19,268	25,096	27,092	30,494	31,740
	จำนวน	20	43	64	77	91	134	151	172	185
สิงคโปร์										
	มูลค่าการลงทุน	333	364	2,750	3,314	3,564	12,426	14,633	26,034	26,652
	จำนวน	6	12	21	26	37	49	59	73	78
จีน										
	มูลค่าการลงทุน	1,800	3,780	5,670	7,574	8,891	21,109	21,459	22,069	24,288
	จำนวน	4	13	21	26	33	52	55	66	69

หมายเหตุ. จาก สถิติการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศรายเดือนสะสมปี 2559 (มกราคม-กันยายน). โดย กองความร่วมมือการลงทุนระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2559, สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2559, จาก http://www.boi.go.th/index.php?page=Report_investment

ในขณะที่พิตยา สุวคันธ์ (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้ามาลงทุนของประเทศจีนในประเทศไทยพบว่ามี 4 ประเด็นคือ 1. ด้านตลาด คือจีนต้องการขยายช่องทางการจัดจำหน่ายและกระจายสินค้าและยังเข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทยเพื่อใช้ประโยชน์ในสิทธิทางภาษีไทย 2. ด้านทรัพยากรและวัตถุดิบ เนื่องจากการเติบโตของอุตสาหกรรมจีนต้องอาศัยทรัพยากรและวัตถุดิบ

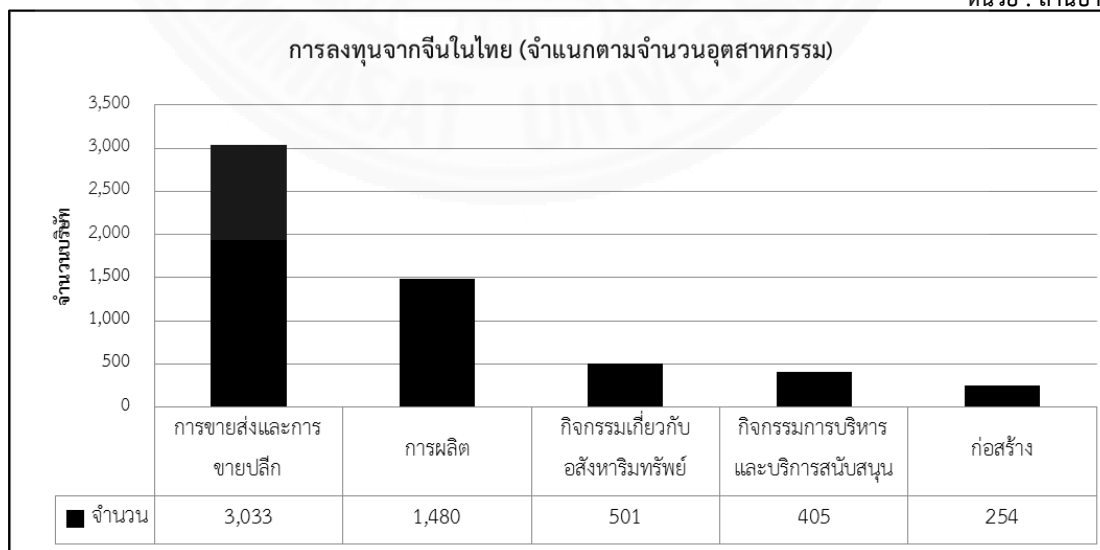
เป็นจำนวนมาก ซึ่งประเทศไทยเป็นแหล่งทรัพยากรชั้นดี ไม่ว่าจะเป็น ยางพารา น้ำมัน เหล็ก แร่ธาตุ เม็ดพลาสติกและสินค้าอัญมณี ที่เป็นวัตถุดิบที่เงินต้องการ 3. ด้านแหล่งที่ตั้ง เนื่องจากประเทศไทยถือได้ว่าเป็นภูมิยุทธศาสตร์ที่สำคัญของภูมิภาค อีกทั้งไทยยังมีแหล่งรองรับการลงทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ที่เงินสามารถใช้ไทยเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการลงทุนได้ 4. ด้านนโยบายและสิทธิพิเศษในการลงทุน จากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างรัฐบาลและประชาชน ไทยได้สนับสนุนให้วิสาหกิจจีนเข้ามาลงทุนในกิจการต่าง ๆ เช่น ยางรถยนต์ ชิ้นส่วนยาง เครื่องจักรกลและชิ้นส่วน ปุ๋ยเคมี อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การสื่อสาร และการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสอดคล้องกับการเปิดการค้าในกรอบความร่วมมือเขตการค้าเสรีอาเซียนบวก 3 ในปี 2553 ที่ผ่านมา

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนจากประเทศจีนพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วผู้ประกอบการชาวจีนจะเข้ามาประกอบธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัด โดยมีทั้งเป็นการร่วมทุนกับคนไทย และบริษัทของผู้ประกอบการต่างด้าว ซึ่งไม่ว่าจะเป็นรูปแบบองค์กรประเภทใด พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดไว้ว่านิติบุคคลจะต้องมีการจัดทำบัญชีโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และจะต้องจัดเก็บการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ภาพที่ 1.1

แสดงจำนวนบริษัทสัญชาติจีนที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคลอยู่ในประเทศไทย จำแนกตามจำนวนอุตสาหกรรมที่เข้ามาลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรก

หน่วย : ล้านบาท

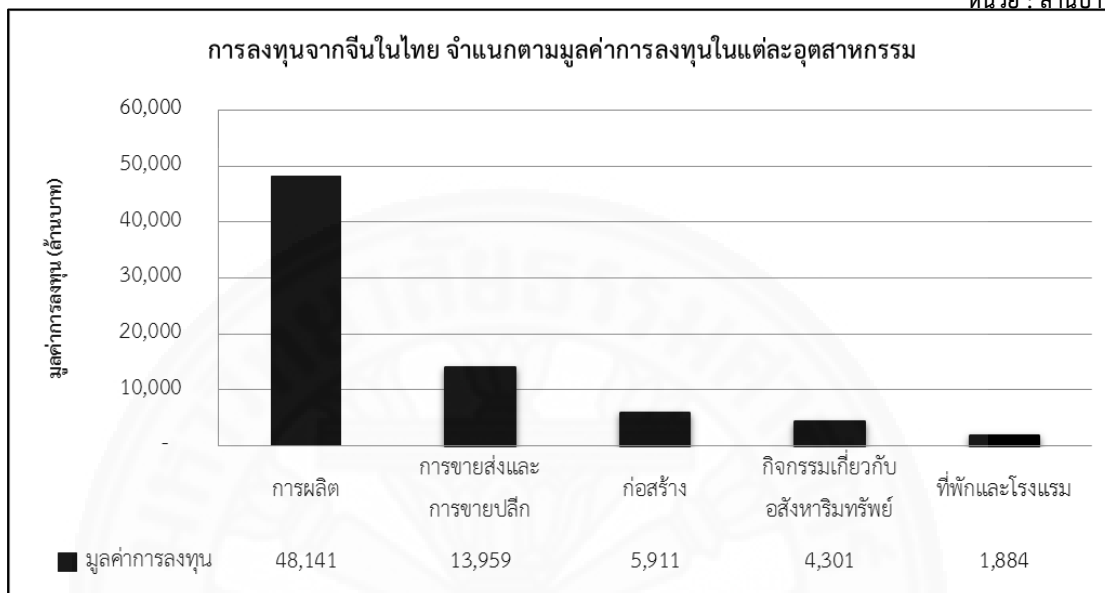

หมายเหตุ. จาก ข้อมูลการลงทุนตามสัญชาติ โดย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2559, สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2559, จาก <http://datawarehouse.dbd.go.th>.

ภาพที่ 1.2

แสดงจำนวนบริษัทสัญชาติจีนที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคลอยู่ในประเทศไทย จำแนกตามมูลค่าการลงทุนในแต่ละอุตสาหกรรมที่เข้ามาลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรก

หน่วย : ล้านบาท

หมายเหตุ. จาก ข้อมูลการลงทุนตามสัญชาติ โดย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2559, สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2559, จาก <http://datawarehouse.dbd.go.th>.

การเข้ามาลงทุนจากประเทศจีนที่คาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี นอกจากจะทำให้ตลาดด้านการผลิตและการส่งออกขยายตัวขึ้นแล้ว ตลาดด้านการให้บริการการตรวจสอบบัญชีก็ขยายตัวเพิ่มขึ้นด้วย แต่เนื่องจากวัฒนธรรมและภาษาของคนไทยผู้ให้บริการกับผู้ประกอบการชาวจีนมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ทำให้ผู้ประกอบการชาวจีนที่เข้ามาลงทุนในไทยอาจไม่ได้รับความสะดวกสบายจากการใช้บริการ และอาจสื่อสารกับผู้สอบบัญชีชาวไทยได้ไม่สะดวกนัก เพราะหากผู้สอบบัญชีชาวไทยไม่สามารถสื่อสารได้โดยตรงกับผู้ประกอบการ อาจทำให้การทำงานร่วมกันไม่ราบรื่นและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้ประกอบการสัญชาติจีนที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยใช้การเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย เพื่อให้สำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทยเตรียมความพร้อม และเพิ่มศักยภาพในการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น

1.2 คำถามงานวิจัย

คำถามงานวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของผู้ประกอบการสัญชาติจีน
2. ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของผู้ประกอบการสัญชาติจีนที่ประกอบธุรกิจในแต่ละอุตสาหกรรม 5 อันดับแรกมีความแตกต่างกันหรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์งานวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของผู้ประกอบการสัญชาติจีน
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของผู้ประกอบการสัญชาติจีนที่ประกอบธุรกิจในแต่ละอุตสาหกรรม 5 อันดับแรกที่มีความเหมือนและแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของกิจการซึ่งเป็นนิติบุคคลที่เป็นของผู้ประกอบการสัญชาติจีนหรือเข้ามาร่วมทุนในประเทศไทย ในอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการลงทุนจากจีนมากที่สุด 5 อันดับแรก (1. การผลิต 2. การขายส่งและการขายปลีก 3. การก่อสร้าง 4. กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ 5. ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร) โดยเลือกศึกษาบริษัทที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำแนกขนาดธุรกิจตามตารางที่ 1.2 โดยศึกษาอุตสาหกรรมละ 3 ขนาด ขนาดละ 1 บริษัท ทั้งสิ้น 15 บริษัท มีระยะเวลาการศึกษาอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2559

ตารางที่ 1.2

เกณฑ์การจำแนกขนาดธุรกิจ

กลุ่มธุรกิจ	มูลค่าสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
การผลิต	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	51-200 ล้านบาท	เกิน 200 ล้านบาท
การบริการ	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	51-200 ล้านบาท	เกิน 200 ล้านบาท
การค้าส่ง	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	51-100 ล้านบาท	เกิน 100 ล้านบาท
การค้าปลีก	ไม่เกิน 30 ล้านบาท	30-60 ล้านบาท	เกิน 60 ล้านบาท

หมายเหตุ. จาก ลักษณะของSME โดย กลุ่มบริหารการเสียภาษีธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก กรมสรรพากร , 2559, สืบค้นเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.rd.go.th/publish/38056.0.html>.

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. สำนักงานที่ให้บริการการสอบบัญชี โดยเฉพาะสำนักงานที่มีลูกค้าเป็นชาวต่างชาติสัญชาติจีน ทราบความต้องการของลูกค้ามากขึ้นและสามารถให้บริการได้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางในการให้บริการสอบบัญชีแก่สำนักงานสอบบัญชีที่ต้องการขยายการให้บริการไปยังกลุ่มลูกค้าสัญชาติจีน

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทสัญญาชาติจีนที่ลงทุนในประเทศไทย” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยในอดีตและบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี จากหลักฐานในประเทศไทยและจากหลักฐานในต่างประเทศ

2.1 ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี

จากการทบทวนวรรณกรรมและศึกษางานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องพบว่า มีวรรณกรรมและงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี โดยแบ่งเป็นหลักฐานจากในประเทศไทยและหลักฐานจากต่างประเทศ ดังนี้

2.1.1 การเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีจากหลักฐานในประเทศไทย

การเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของกิจการขนาดต่าง ๆ ในประเทศไทยพบว่ามีปัจจัยทั้งหมด 12 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ ความสามารถของผู้สอบบัญชี
2. ด้านค่าธรรมเนียม
3. ด้านการให้คำปรึกษาด้านอื่น
4. ด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
5. ด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี
6. ด้านคุณภาพงานสอบบัญชี
7. ด้านการรักษาความลับของลูกค้า
8. ด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี
9. ด้านความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า
10. ด้านการใช้สำนักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทแม่
11. ด้านความเข้าใจในธุรกิจของลูกค้า
12. ด้านที่ตั้งของสำนักงานสอบบัญชี

2.1.1.1 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถของผู้สอบบัญชี

ศกถาวรณ วิทยสรณะ (2554) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกใช้บริการผู้สอบบัญชีของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เนื่องจากการตรวจสอบบัญชีเป็นวิชาชีพที่ต้องอาศัยความชำนาญและประสบการณ์เป็นพิเศษเพื่อให้ผลงานออกมาเป็นที่เชื่อถือได้ และผู้สอบบัญชีควรปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง นอกจากนี้ผู้สอบบัญชีจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องเพราะมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายด้านภาษีเสมอ ดังนั้นผู้สอบบัญชีจึงควรมีความรู้ความสามารถทันต่อเหตุการณ์ และผู้สอบบัญชีไม่ควรปฏิบัติงานที่เกินความรู้ความสามารถของตน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างลุล่วงและมีประสิทธิภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อันธิกา สังข์เกื้อ (2554) ที่พบว่าปัจจัยด้านการพัฒนาความรู้ของผู้สอบบัญชีก็เป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีในกรุงเทพมหานครเช่นกัน เนื่องจากมาตรฐานบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้ามีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ หากผู้สอบบัญชีไม่ติดตามและพัฒนาตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง อาจส่งผลให้จัดทำงบการเงินไม่ถูกต้องและไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่ลูกค้าได้อย่างถูกต้อง และพีระพงษ์ เมืองพรหม (2546) ยังเห็นด้วยว่าปัจจัยด้านคุณภาพของการให้บริการของผู้สอบบัญชีเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด โดยหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญคือผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมไปถึงผู้ช่วยผู้สอบบัญชีและทีมงานตรวจสอบก็ควรมีความรู้ความชำนาญเช่นเดียวกัน และผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าสำนักงานสอบบัญชีควรจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการให้บริการด้านการสอบบัญชีแก่ผู้ประกอบการได้ และเบญจมาศ สันติวัฒนาพร (2555) ยังพบอีกว่าความสามารถของผู้สอบบัญชีเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่ผู้ประกอบการนอกตลาดหลักทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานครใช้เลือกผู้สอบบัญชี โดยวัดจากประสบการณ์ในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีและจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี ในขณะเดียวกัน นิตยา แสงเฮ้ง (2550) พบว่าห้างหุ้นส่วนในกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีในระดับมากเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีผลงานของนิชากานต์ ตันติมาสน์ (2551) และระวีวรรณ พรหมเกิด (2550) ที่ได้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน

ซึ่งผลการวิจัยทั้งหมดสอดคล้องกับหลักการและทฤษฎีการสอบบัญชี (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะและศิลาพร ศรีจันเพชร, 2548) ว่าผู้สอบบัญชีควรมีความรู้ความสามารถและความชำนาญในวิชาชีพเป็นพิเศษเช่นเดียวกับวิชาชีพอิสระอื่น ๆ เช่น แพทย์ ทนายความ วิศวกร สถาปนิก เป็นต้น

2.1.1.2 ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียม

ศกการรณ วิทยสรณะ (2554) พบว่าค่าธรรมเนียมเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีของบริษัทจำกัดในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากผู้ประกอบการสามารถเปรียบเทียบราคาค่าสอบบัญชีกับราคาท้องตลาดได้โดยง่ายเนื่องจากมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวก ซึ่งค่าธรรมเนียมที่สูงกว่าท้องตลาดอาจส่งผลให้ผู้ประกอบการรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระวีวรรณ พรหมเกิด (2550) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับเรื่องอัตราค่าบริการสอบบัญชีเป็นอันดับแรก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาทซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กและกิจการไม่ได้ใช้ประโยชน์จากงบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชี แต่ต้องจัดให้มีการตรวจสอบเนื่องจากทำตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีผลงานของ อันธิกา สังข์เกื้อ (2554) นิตยา แซ่เฮ้ง (2550) และพีระพงษ์ เมืองพรหม (2546) ที่พบว่าปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกผู้สอบบัญชีเช่นกัน

ในขณะที่เบญจมาศ สันติวัฒนาพร (2555) พบว่าองค์ประกอบด้านค่าธรรมเนียมซึ่งประกอบด้วยค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบบัญชีและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ต่ำกว่าสำนักงานสอบบัญชีอื่นเป็นองค์ประกอบของเกณฑ์ในการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ประกอบการบริษัทนอกตลาดหลักทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานครที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมาก ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ จุฑามน สิทธิผลวนิชกุล และ มนวิภา ผดุงสิทธิ์ (2550) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีเงินทุนและความน่าเชื่อถือสูง เห็นว่าค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีไม่ใช่ปัญหาที่เป็นสาระสำคัญในการเลือกผู้สอบบัญชี หากการตรวจสอบนั้นสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับงบการเงินของบริษัทได้

2.1.1.3 ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาอื่น

เบญจมาศ สันติวัฒนาพร (2555) พบว่าปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาอื่นแก่ลูกค้าเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของเกณฑ์ในการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ประกอบการนอกตลาดหลักทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานสอบบัญชีควรให้คำปรึกษาในเรื่องระบบบัญชี ภาษีอากร การควบคุมภายใน หลักการบัญชี และการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งพบว่าไม่ว่าจะเป็นกิจการในหรือนอกตลาดหลักทรัพย์ก็มีความกังวลในเรื่องการปฏิบัติให้ถูกต้องตรงตามมาตรฐานการบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระวีวรรณ พรหมเกิด (2550) ที่พบว่าปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาด้านบัญชี ภาษีอากร การบริหาร และมีการจัดอบรมความรู้ให้แก่กิจการที่รับตรวจสอบเป็นหนึ่งในปัจจัยที่บริษัทและห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กต้องการจัดทำงบการเงินให้ถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานบัญชี และที่

กฎหมายกำหนดจึงต้องการคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์อย่างผู้สอบบัญชี และให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านนี้ในการเลือกผู้สอบบัญชีของกิจการ

ในขณะที่นิตยา แซ่เฮ้ง (2550) พบว่าบริษัทจำกัดให้ความสำคัญกับปัจจัยเรื่องความหลากหลายของบริการที่เกี่ยวข้อง โดยเห็นว่าผู้สอบบัญชีควรมีความรู้ในด้านภาษีอากรมากที่สุด เพื่อช่วยให้คำแนะนำและตรวจสอบการเสียภาษีได้อย่างถูกต้องครบถ้วน และพีระพงษ์ เมืองพรหม (2546) ยังพบว่าปัจจัยด้านคุณภาพของการให้บริการของผู้สอบบัญชีในเรื่องการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมนอกเหนือจากการสอบบัญชีเป็นปัจจัยลำดับแรกๆ ที่ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามคำนึงถึง โดยบริการเสริมอื่น ๆ ที่เป็นที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ การเป็นที่ปรึกษาทางภาษีอากรและการวางแผนทางการเงิน และยังพบอีกว่าผู้ประกอบการมีปัญหาในการใช้บริการผู้สอบบัญชีมากในเรื่องผู้สอบบัญชีหรือสำนักงานสอบบัญชีไม่มีการให้บริการที่แตกต่างจากคู่แข่ง เช่นการให้คำปรึกษาด้านภาษีอากร เป็นต้น

2.1.1.4 ปัจจัยด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร

เบญจมาศ สันติวัฒนาพร (2555) พบว่าความสามารถในการติดต่อสื่อสารเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของเกณฑ์ในการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ประกอบการนอกตลาดหลักทรัพย์ โดยผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีต้องสามารถสื่อสารกับพนักงานบัญชีของกิจการได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงการนัดหมายการขอเข้าไปตรวจสอบที่บริษัทหรือการนัดหมายเพื่อขอเอกสารในการตรวจสอบให้เป็นไปอย่างเป็นระบบและไม่รบกวนเวลาการทำงานของพนักงานของบริษัทที่เข้าไปตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อันธิกา สังข์เกื้อ (2554) ที่พบว่าปัจจัยด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัดในกรุงเทพมหานคร เพราะบริษัทส่วนใหญ่มีความจำเป็นที่จะต้องติดต่อกับผู้สอบบัญชีเพื่อสอบถามถึงข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบ ซึ่งการติดต่อผู้สอบบัญชีได้ยากเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการจากผู้สอบบัญชี (พีระพงษ์ เมืองพรหม, 2546)

นอกจากนี้ นิตยา แซ่เฮ้ง (2550) ยังพบอีกว่าการนำเสนอผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่สมบูรณ์ ครบถ้วน กระชับ และการมาพบปะและอธิบายถึงผลการตรวจสอบด้วยวาจาแล้วทำสรุปเป็นลายลักษณ์อักษรในภายหลัง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีอีกด้วย

2.1.1.5 ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี

เบญจมาศ สันติวัฒนาพร (2555) พบว่าองค์ประกอบด้านชื่อเสียงของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งได้แก่ความมีชื่อเสียงหรือเป็นที่รู้จักของสำนักงานสอบบัญชีและการเป็นที่

ยอมรับของบุคคลภายนอก เช่น ธนาคาร เจ้าหนี้ มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีของผู้ประกอบการ บริษัทนอกตลาดหลักทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระวีวรรณ พรหมเกิด (2550) ที่พบว่าชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชีก็เป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี โดยให้ความสำคัญในระดับมาก

2.1.1.6 ปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชี

นิชากานต์ ต้นติมาสน์ (2551) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ บริการผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชีในเรื่องความถูกต้องและ เชื่อถือได้ของผลการตรวจสอบ โดยคาดหวังว่าการเงินนั้นจะต้องถูกต้องตรงตามมาตรฐานบัญชีและได้ นำส่งอย่างทันเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบลูจมาศ สันติวัฒนาพร (2555) ที่พบว่าปัจจัยด้าน คุณภาพงานสอบบัญชีเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการเลือกผู้สอบบัญชีของบริษัทนอกตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งมีผลการสำรวจตรงกันกับบริษัทกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าปัจจัยด้าน คุณภาพของงานสอบบัญชีเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่ผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีพึงมีอยู่แล้ว

ในขณะเดียวกัน ระวีวรรณ พรหมเกิด (2550) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัย สำคัญที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทและห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านการบริการสอบบัญชีในเรื่องความถูกต้องและเชื่อถือได้เป็น ปัจจัยอันดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ เนื่องจากการจัดทำงบการเงินของกิจการขนาดเล็กมี วัตถุประสงค์หลักคือทำให้เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องการจัดทำงบการเงินให้ ถูกต้องและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีตามที่กฎหมายกำหนดขึ้น แต่ทางกลับกันผลงานวิจัยของ อันธิกา สังข์เกื้อ (2554) พบว่าปัจจัยด้านคุณภาพของงานสอบบัญชีไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสำคัญมาก ที่สุดของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร แต่พบว่าปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่สุดเพราะลูกค้าต้องการการตอบสนองที่รวดเร็ว

2.1.1.7 ปัจจัยด้านการรักษาความลับของลูกค้า

ศกลวรรณ วิทยสรณะ (2554) พบว่าปัจจัยด้านการรักษาความลับของ ลูกค้าเป็นปัจจัยที่บริษัทจำกัดในกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญมากเป็นลำดับที่ 3 เนื่องจาก เป้าหมายของธุรกิจส่วนใหญ่คือการสร้างความมั่งคั่ง และการได้มาซึ่งความมั่งคั่งดังกล่าวจะต้อง แข่งขันกับคู่แข่งที่ประกอบธุรกิจอย่างเดียวกัน แต่อาจมีความแตกต่างในด้านสูตรการผลิตหรือ เทคโนโลยีที่ทันสมัยกว่าคู่แข่ง ดังนั้นผู้สอบบัญชีซึ่งเป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลซึ่ง เป็นความลับของบริษัทควรต้องรักษาความลับของบริษัทลูกค้าเพราะอาจทำให้ลูกค้าเสียผลประโยชน์

ได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของระวีวรรณ พรหมเกิด (2550) และพีระพงษ์ เมืองพรหม (2546) ที่สรุปว่าการรักษาความลับของลูกค้ำมีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชี

2.1.1.8 ปัจจัยด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี

นิตยา แซ่เฮ้ง (2550) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีของห้างหุ้นส่วนจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าความคุ้นเคยกันระหว่างพนักงานบัญชีกับทีมงานตรวจสอบของสำนักงานตรวจสอบเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับ สาวิตรี อ่องธรรมกุล (2547) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังที่มีต่อการสอบบัญชีในประเทศไทย พบว่าความคาดหวังในด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี คือผู้สอบบัญชีไม่ควรมีความสนิทสนมกับฝ่ายบริหารของบริษัทที่ตรวจสอบและไม่ควรรับของกำนัลจากบริษัทที่ตรวจสอบไม่ว่ามูลค่ามากหรือน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ใช้งบการเงินเห็นด้วยว่าผู้สอบบัญชีควรเป็นอิสระจากลูกค้ำเนื่องจากผู้สอบบัญชีที่มีความสนิทสนมมากเกินไป อาจทำให้ยอมปฏิบัติตามคำร้องขอจากฝ่ายบริหารของลูกค้ำและอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการแสดงความคิดเห็นต่อบการเงินได้ อีกทั้งยังแนะนำว่าผู้สอบบัญชีไม่ควรเป็นผู้วางระบบบัญชีในบริษัทของลูกค้ำเอง เพราะผู้สอบบัญชีย่อมต้องเป็นคนตรวจสอบระบบนั่นเอง อาจเป็นไปได้ว่าหากตรวจสอบพบข้อผิดพลาดอาจไม่ยอมรับในความผิดพลาดของระบบและเป็นเหตุให้ไม่แสดงความคิดเห็นต่อบการเงินตามความเป็นจริง

2.1.1.9 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้ำ

อันธิกา สังข์เกื้อ (2554) พบว่าปัจจัยด้านความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้ำเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีในกรุงเทพมหานครของบริษัทจำกัด เนื่องจากในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีจะต้องทำงานร่วมกันกับฝ่ายบริหารและพนักงานบัญชี รวมถึงพนักงานในแผนกต่าง ๆ ของบริษัท เช่น การขอเอกสารเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบ การขอคำอธิบายรายการที่เป็นประเด็นสงสัยของผู้สอบบัญชี เป็นต้น ซึ่งทั้งสองฝ่ายไม่สามารถหลีกเลี่ยงการติดต่อดังกล่าวได้ ดังนั้นหากทั้งสองฝ่ายไม่สามารถร่วมงานกันได้อาจส่งผลให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นไปอย่างไม่ราบรื่นและอาจส่งผลกระทบต่อการนำเสนองบการเงิน นอกจากนี้ นิตยา แซ่เฮ้ง (2550) ยังพบว่ากิจการระดับห้างหุ้นส่วนยังให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์อันดีกับสำนักงานสอบบัญชีในระดับมากโดยเห็นว่าบุคลากรของสำนักงานสอบบัญชีควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่เป็นที่น่าเชื่อถือ มีความเป็นกันเองและมีวิจาร์ณญาณในการประกอบวิชาชีพ

2.1.1.10 ปัจจัยด้านการใช้ผู้สอบบัญชีรายเดียวกันกับบริษัทแม่

ศกฉวรรณ วทยสรณะ (2554) ที่ศกษาเกยวกับปัจจัยในการเลอกใช้ บรการผู้ตรวจสอบบัญชีของบรชชจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครพบว่าการเลอกผู้ตรวจสอบราย เดียวกับบรชชแม่ไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลอกผู้ตรวจสอบบัญชี เนื่องจากบรชชส่วนใหญ่ที่ ทำการศกษาเป็นบรชชที่ถูกที่ไม่ต้องนำส่งงบการเงินให้แก่บรชชแม่เพ่อจัดทำงบการเงินรวม แต่ใน บรชชที่เป็นบรชชจำกัดมหาชนพบว่าการเลอกใช้บรการผู้สอบบัญชีคนเดียวกันหรือสังกัดเดียวกันกับ บรชชแม่มีผลต่อการเลอกผู้สอบบัญชี จุฑามน สทธิผลวนช (2549)

2.1.1.11 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในธุรกิจที่ตรวจสอบ

ศกฉวรรณ วทยสรณะ (2554) ที่ศกษาเกยวกับปัจจัยในการเลอกใช้ บรการผู้ตรวจสอบบัญชีของบรชชจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการมีความรู้ความเข้าใจ เกยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบเป็นหนึ่งในห้าปัจจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเนื่องจากการ ประกอบวชชีพสอบบัญชีต้องใช้ความรู้ความสามารถและความชำนาญในงานวชชีพเป็นพิเศษ เพ่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพพรวมไปถึงผู้ช่วยผู้สอบบัญชีและทีมงานตรวจสอบ ควรมีความรู้พื้นฐานและความชำนาญเกยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบ เพ่อเป็นการลดเวลาในการทำ ความเข้าใจธุรกิจและลดการสอบถามข้อมูลเดิมที่เคยถามลูกค้ไปแล้ว ซึ่งเป็นการลดการรบกวนเวลา ทำงานของพนักงานบรชชที่เข้าตรวจสอบ

2.1.1.12 ปัจจัยด้านที่ตั้งของสำนักงานสอบบัญชี

ระวีวรรณ พรหมเกิด (2550) ศกษาเกยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณา เลอกใช้บรการสำนักงานสอบบัญชีของบรชชและห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานครซึ่ง พบว่าปัจจัยด้านที่ตั้งของสำนักงานสอบบัญชีมีความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย เนื่องจากผู้ตอบ แบบสอบถามเห็นว่าพนักงานของกิจการที่ได้รับการตรวจสอบไม่ได้เดินทางไปยังสำนักงานสอบบัญชี เอง แต่จะติดต่อสื่อสารกับผู้สอบบัญชีผ่านทางโทรศัพท์มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวชชของ นิตยา แซ่เฮ้ง (2550) ที่พบว่าปัจจัยด้านขนาดและที่ตั้งของสำนักงานสอบบัญชีมีความสำคัญระดับ ปานกลางในการเลอกผู้สอบบัญชีของห้างหุ้นส่วนจำกัดในกรุงเทพมหานคร

2.1.2 การเลือกผู้สอบบัญชีจากหลักฐานในต่างประเทศ

นอกจากการศึกษาถึงการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของผู้ประกอบการในประเทศไทยแล้ว ผู้ประกอบการในต่างประเทศยังมีความเห็นเกี่ยวกับการเลือกสำนักงานสอบบัญชี โดยมีปัจจัยทั้งหมด 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี
2. ด้านค่าธรรมเนียม
3. ด้านการให้คำปรึกษาด้านอื่น
4. ด้านขนาดของสำนักงาน
5. ด้านคุณภาพงานสอบบัญชี
6. ด้านการใช้สำนักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทแม่

2.1.2.1 ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี

Oxera Consulting Ltd. (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแข่งขันและการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีในประเทศอังกฤษ ซึ่งพบว่าความมีชื่อเสียงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกสำนักงานสอบบัญชีกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทในดัชนีไฟแนนเชียลไทม์เห็นว่าสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่งมีความแตกต่างกันค่อนข้างน้อยมาก สิ่งที่แตกต่างกันคือการเพิ่มคุณค่าให้แก่การบริการของผู้สอบบัญชีเองและการรับประกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมไปถึงความเสี่ยงด้านชื่อเสียง ดังนั้นหากสำนักงานสอบบัญชีใดมีชื่อเสียงมากกว่าก็อาจจะเป็นตัวเลือกลำดับแรก ๆ ที่บริษัทในกลุ่มดัชนีไฟแนนเชียลไทม์ในประเทศอังกฤษเลือกใช้บริการ

ในขณะที่ Hermanson et al. (1994) ศึกษาถึงลักษณะที่สำคัญของสำนักงานสอบบัญชีที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของลูกค้าซึ่งเป็นกิจการทั้งขนาดใหญ่และเล็ก โดยพบว่าปัจจัยด้านความมีชื่อเสียงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของกิจการขนาดเล็ก แต่จะไม่มีมีความสำคัญสำหรับกิจการขนาดใหญ่ เนื่องจากกิจการขนาดใหญ่จะใช้บริการตรวจสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่งซึ่งมีชื่อเสียง และมีความหลากหลายในการให้บริการมากกว่าสำนักงานสอบบัญชีอื่นทั่วไป นอกจากนี้ Knechel, Niemi and Sundgren (2008) ยังพบว่าอีกบริษัทที่เปิดกิจการใหม่นิยมเลือกผู้สอบบัญชีที่มีชื่อเสียง

2.1.2.2 ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียม

Barkley (2014) พบว่าปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมเป็นปัจจัยอันดับแรกที่บริษัทจำกัดคำนึงถึง เพราะเจ้าของบริษัทเห็นว่าค่าธรรมเนียมการสอบจะต้องมีความเหมาะสมและคุ้มค่ากับผลงานของผู้สอบบัญชีที่จะได้รับ ในขณะที่ Hermanson et al. (1994) ที่ศึกษาถึงลักษณะ

ที่สำคัญของสำนักงานสอบบัญชีที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของลูกค้าซึ่งเป็นกิจการทั้งขนาดใหญ่และเล็ก พบว่าค่าธรรมเนียมที่เพิ่มขึ้นมีอิทธิพลต่อกิจการขนาดเล็ก แต่ไม่มีอิทธิพลต่อกิจการขนาดใหญ่

2.1.2.3 ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาอื่น

Knechel et al. (2008) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีในประเทศฟินแลนด์คือผู้ให้บริการสามารถให้คำแนะนำกับกิจการได้ และ Barkley (2014) พบว่าปัจจัยด้านการให้บริการให้คำปรึกษาในเรื่องเฉพาะด้านเป็นหนึ่งในปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชีของบริษัท เนื่องจากผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ในหลายด้านอาจช่วยในการปรับปรุงการรายงานที่ผิดพลาดได้

2.1.2.4 ปัจจัยด้านขนาดของสำนักงานสอบบัญชี

Barkley (2014) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยหลักในการเลือกและคงไว้ซึ่งผู้สอบบัญชี โดยทำการศึกษาในบริษัทขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านขนาดของสำนักงานสอบบัญชีเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกผู้สอบบัญชีเนื่องจากผลจากการวิจัยชี้ให้เห็นว่ายิ่งสำนักงานใหญ่จะยิ่งมีประสบการณ์และความรู้ในการตรวจสอบเพิ่มมากขึ้น โดยในบริษัทขนาดใหญ่จะเลือกใช้บริการของสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่เพราะต้องการความหลากหลายของกิจกรรมการตรวจสอบ ส่วนในกิจการขนาดเล็กเห็นว่าไม่มีความจำเป็นในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง (Big4) เช่นเดียวกับ Knechel et al. (2008) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชีโดยหลักฐานจากตลาดบริษัทขนาดเล็กในประเทศฟินแลนด์ พบว่าขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีอิทธิพลต่อการเลือกสำนักงานสอบบัญชีของกิจการขนาดเล็กมากที่สุด

2.1.2.5 ปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชี

งานวิจัยของ Knechel et al. (2008) พบว่าผู้ใช้บริการงานสอบบัญชีนิยมเลือกผู้สอบบัญชีที่มีคุณภาพของงานสอบบัญชี เนื่องจากผู้ใช้บริการจะคำนึงถึงคุณภาพของงานสอบบัญชีมากขึ้นโดยมีสาเหตุมาจากความซับซ้อนของกิจการที่ได้รับการตรวจสอบ

2.1.2.6 ปัจจัยด้านการใช้ผู้สอบบัญชีรายเดียวกันกับบริษัทแม่

Yang et al. (2014) ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกผู้สอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในประเทศไต้หวันพบว่า เมื่อบริษัทแม่เลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีใดแล้ว ก็จะสนับสนุนให้บริษัทในเครือเลือกใช้สำนักงานสอบบัญชีเดียวกันในแต่ละประเทศตาม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทแม่จะสามารถติดตามการตรวจสอบบัญชีของทั้ง

กลุ่มบริษัทได้ง่ายและมีคุณภาพสูงขึ้น และเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการประสานงานของผู้สอบ
บัญชี

ตารางที่ 2.1

ตารางสรุปปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชีจากหลักฐานในประเทศไทย

ปัจจัย	พีระพงษ์ (2546)	สวิตริ (2547)	จุฑามน และ มนวิภา (2550)	นิตยา (2550)	ระวีวรรณ (2550)	นิชากานต์ (2551)	ศกสรรณ (2554)	อันธิกา (2554)	เบญจมาศ (2555)
1 ด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชี	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2 ด้านทัศนคติและจริยธรรม	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓
3 ด้านการให้คำปรึกษาด้านอื่น	✓		✓	✓	✓				✓
4 ด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร	✓		✓	✓				✓	✓
5 ด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี			✓	✓	✓				✓
6 ด้านคุณภาพงานสอบบัญชี					✓	✓			✓
7 ด้านการรักษามูลค่าของลูกค้า	✓				✓		✓		
8 ด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี		✓	✓	✓					
9 ด้านความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า				✓				✓	
10 ด้านการใช้นักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทแม่			✓				✓		
11 ด้านความเข้าใจในธุรกิจของลูกค้า							✓		
12 ด้านที่ตั้งของสำนักงานสอบบัญชี			✓	✓	✓				✓

ตารางที่ 2.2

ตารางสรุปปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชีจากหลักฐานในต่างประเทศ

ปัจจัย	Hermanson, Plunkett and Turner (1994)	Oxera Consulting Ltd. (2006)	W. Robert Knechel, Lasse Niemi and Stefan Sundgren (2008)	Tom Barkley (2014)	Yan-Jie Yang, Joshua Ronen, Jugpao Kang, Ruey-Ching Lin. (2014)
1 ด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี	✓	✓	✓		
2 ด้านค่าธรรมเนียม	✓			✓	
3 ด้านการให้คำปรึกษาด้านอื่น			✓	✓	
4 ด้านขนาดของสำนักงานสอบบัญชี			✓	✓	
5 ด้านคุณภาพงานสอบบัญชี			✓		
6 ด้านการใช้สำนักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทแม่					✓

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของผู้ประกอบการชาวจีนที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งหมด 15 บริษัท ใน 5 กลุ่มอุตสาหกรรมที่ชาวจีนเข้ามาลงทุนมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต กลุ่มอุตสาหกรรมขายส่งและขายปลีก กลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ และกลุ่มอุตสาหกรรมที่พักแรมและบริการด้านอาหาร โดยแบ่งเป็นบริษัทขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 1 บริษัท ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) โดยใช้ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลปฐมภูมิได้มาจากการทำการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของบริษัทจีนทั้ง 3 ขนาด ในแต่ละอุตสาหกรรม ส่วนข้อมูลทุติยภูมิมาจากการศึกษางานวิจัยข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กองความร่วมมือการลงทุนต่างประเทศ และบทความอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งขั้นตอนการวิจัยมีดังต่อไปนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษา

การเก็บข้อมูลเพื่อทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกบริษัทสัญชาติจีนในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต กลุ่มอุตสาหกรรมขายส่งและขายปลีก กลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ และกลุ่มอุตสาหกรรมที่พักแรมและบริการด้านอาหาร เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 5 กลุ่มนี้เป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการลงทุนจากผู้ประกอบการสัญชาติจีนมากที่สุด 5 อันดับแรกจาก 21 กลุ่มอุตสาหกรรมตามการจำแนกกลุ่มอุตสาหกรรมของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (ข้อมูล ณ 23 ตุลาคม 2559) และเลือกศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมละ 3 บริษัทโดยแบ่งตามขนาดของบริษัท แบ่งเป็นขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 1 บริษัท เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งอุตสาหกรรม โดยจะสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ผู้จัดการฝ่ายบัญชี หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในบริษัทสัญชาติจีนที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยตามประเด็นคำถามที่ได้เตรียมไว้เป็นภาษาจีนหากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่ว และสัมภาษณ์เป็นภาษาไทยหากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ โดยการสัมภาษณ์ในงานวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีสัมภาษณ์ 2 วิธีคือ วิธีการสัมภาษณ์จากผู้ให้คำตอบโดยตรง (Face to face interview) และวิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ (Enumeration by telephone) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ช่วงเดือน

พฤศจิกายน 2559 โดยใช้ระยะเวลาประมาณครั้งละ 1 ชั่วโมง ใช้วิธีการจดข้อความเพื่อบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนี้มีขั้นตอนการสัมภาษณ์แบบมีเค้าโครง (Semi-structure Interview) โดยมีเนื้อหาในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกิจการ : รูปแบบของกิจการ ลักษณะการประกอบกิจการ โครงสร้างองค์กร ภายในกิจการ
2. การรับบริการการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชี : บริษัทผู้ให้การตรวจสอบบัญชี ระยะเวลาที่ได้รับการตรวจสอบ ความพึงพอใจในการรับบริการ
3. ปัจจัยที่บริษัทสัญญาชาติเงินใช้ในการเลือกสำนักงานสอบบัญชี
4. ความคิดเห็นอื่นเพิ่มเติม

3.2 การวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

หลังจากการสัมภาษณ์ ผู้ทำวิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้วิธีของ Mile and Huberman (1994) ซึ่งเป็นกระบวนการสรุปข้อมูลที่ได้จากการสังเกตหรือข้อมูลที่รวบรวมได้จากสถานประกอบการ โดยระบุรายการที่มีความสำคัญและสรุปสาระสำคัญที่สะท้อนความคิดเห็นจากผู้ทำวิจัยโดยใช้ภาษาของผู้วิจัยที่เข้าใจได้ และตีความโดยใช้รูปแบบจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากผู้ให้สัมภาษณ์ จากนั้นจะทำการหาความสัมพันธ์และนำมาพัฒนาเพื่อหาคำตอบในเบื้องต้นและทำการสรุปผลการศึกษา

3.3 ประวัติและข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่สัมภาษณ์

3.3.1 อุตสาหกรรมการผลิต

3.3.1.1 กิจการขนาดเล็ก – บริษัท ก

บริษัท ก เริ่มดำเนินกิจการในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในปี 2558 ประมาณ 9 ล้านบาท ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดเล็ก มีผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยที่มีมูลค่าการลงทุนคิดเป็นร้อยละ 51 และมีผู้ถือหุ้นสัญชาติจีนที่มีมูลค่าการลงทุนคิดเป็นร้อยละ 49

บริษัท ก ประกอบธุรกิจผลิตชิ้นส่วนเสื้อผ้าเพื่อขายส่งให้กับลูกค้าหลาย

ประเภท เช่นร้านขายเสื้อผ้า หรือลูกค้าที่สั่งตามแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีสถานที่ทำการผลิตสินค้าอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.3.1.2 กิจการขนาดกลาง – บริษัท ข

บริษัท ข ก่อตั้งและจดทะเบียนในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในปี พ.ศ. 2558 ประมาณ 57 ล้านบาท ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดกลาง มีผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 51 และผู้ถือหุ้นสัญชาติจีนถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 49

บริษัท ข ประกอบธุรกิจผลิตอุปกรณ์เกี่ยวกับไฟฟ้า เช่น เครื่องตัดไฟมิเตอร์ไฟฟ้า และหลอดไฟ LED และขายส่งสินค้าให้กับร้านค้า อีกทั้งยังรับติดตั้งตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น หมู่บ้านจัดสรร คอนโด โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย เป็นต้น

3.3.1.3 กิจการขนาดใหญ่ – บริษัท ค

บริษัท ค เริ่มดำเนินกิจการในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 โดยมีบริษัทแม่เป็นบริษัทขนาดใหญ่ และอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ในเซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในปี 2558 ประมาณ 3 พันล้านบาท ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ มีผู้ถือหุ้นสัญชาติจีนที่มีมูลค่าการลงทุนคิดเป็นร้อยละ 99 และผู้ถือหุ้นสัญชาติสิงคโปร์คิดเป็นร้อยละ 1

บริษัท ค ประกอบธุรกิจการผลิตด้านการหล่อท่อไร้ตะเข็บจากเหล็กกล้าโดยใช้ความร้อน และส่งให้กับลูกค้าที่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวกับแก๊สและน้ำมันโดยเฉพาะ มีโรงงานขนาดใหญ่ตั้งอยู่ที่จังหวัดทางภาคตะวันออกของประเทศไทย และพนักงานส่วนใหญ่เป็นคนสัญชาติจีน

3.3.2 อุตสาหกรรมการขายส่งและการขายปลีก

3.3.2.1 กิจการขนาดเล็ก – บริษัท ง

บริษัท ง ประกอบธุรกิจนำเข้าและส่งออกดอกไม้และเมล็ดพันธุ์พืช โดยมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในปี พ.ศ. 2558 จำนวนประมาณ 3 แสนบาท จึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดเล็ก โดยมีผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 51 และผู้ถือหุ้นสัญชาติจีนคิดเป็นร้อยละ 49 ดำเนินการและบริหารงานโดยคนสัญชาติจีน

การดำเนินงานของบริษัท ง คือการนำเข้าดอกไม้จากประเทศจีนเป็นหลัก และนำดอกไม้มาจัดเป็นช่อหรือพวงหรือพวงหรีดขายต่อให้กับลูกค้าบุคคลทั่วไป โดยมีสถานที่ขายสินค้าอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.3.2.2 กิจการขนาดกลาง – บริษัท จ

บริษัท จ ประกอบธุรกิจขายส่งกระดาษและเส้นไหม โดยมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในปี พ.ศ. 2558 ประมาณ 94 ล้านบาท ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดกลาง และมีผู้ถือหุ้นสัญชาติจีนคิดเป็นร้อยละ 30

บริษัท จ ขายส่งกระดาษให้กับลูกค้าทั้งในและต่างประเทศ เป็นกระดาษที่ใช้ในการผลิตสินค้าต่าง ๆ เช่น แกนทิชชู ลังกระดาษ เป็นต้น และมีคู่ค้าสำคัญคือบริษัทในประเทศจีน

3.3.2.3 กิจการขนาดใหญ่ – บริษัท ฉ

บริษัท ฉ ประกอบธุรกิจขายส่งโทรศัพท์และอุปกรณ์การสื่อสาร อีกทั้งยังรับวางระบบเครือข่ายโทรคมนาคม มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในปี พ.ศ. 2558 ประมาณ 3 ร้อยล้านบาท ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ มีผู้ถือหุ้นชาวจีนถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 100

บริษัท ฉ เป็นบริษัทสัญชาติจีนที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยโดยมีบริษัทแม่เป็นสำนักงานใหญ่อยู่ที่ประเทศจีน นอกจากการลงทุนในประเทศไทยแล้ว บริษัท ฉ ยังกระจายการลงทุนไปยังอีกกว่า 40 ประเทศทั่วโลก โดยส่งพนักงานชาวจีนเข้าไปบริหารงานและจัดการการดำเนินงานในแต่ละบริษัทย่อยในแต่ละประเทศ ปัจจุบันบริษัท ฉ ใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ และใช้บริษัทเดียวกันในทุก ๆ บริษัททั่วโลก

3.3.3 อุตสาหกรรมการก่อสร้าง

3.3.3.1 กิจการขนาดเล็ก – บริษัท ช

บริษัท ช ประกอบธุรกิจก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยเป็นหลัก โดยมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 2.9 ล้านบาท ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดเล็ก โดยมีผู้ถือหุ้นชาวจีนถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 45

บริษัท ช รับก่อสร้างอาคารและที่พัก โดยส่วนใหญ่จะรับงานในจังหวัดกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง

3.3.3.2 กิจการขนาดกลาง – บริษัท ซ

บริษัท ซ เริ่มดำเนินธุรกิจมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างอาคารที่ไม่ใช่ที่พักอาศัย มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 52 ล้านบาท ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดกลาง โดยมีผู้ถือหุ้นชาวจีนถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 49

การบริหารงานส่วนใหญ่ของบริษัท ซ จะดำเนินการคนสัญชาติจีน รับงานก่อสร้างอาคาร สำนักงาน ต่าง ๆ และมีสถานที่ตั้งของสำนักงานอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.3.3.3 กิจการขนาดใหญ่ – บริษัท ฌ

บริษัท ฌ ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้าง เริ่มจดทะเบียนและจัดตั้งบริษัทในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 2.9 พันล้านบาท ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ โดยมีผู้ถือหุ้นชาวจีนถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 49

โดยส่วนใหญ่บริษัท ฌ จะรับงานก่อสร้างอาคารพาณิชย์และอาคารที่พักอาศัยเป็นหลัก โดยมีวิศวกรและช่างฝีมืออาชีพ รวมถึงมีแรงงานที่มากด้วยประสบการณ์ในการทำงาน และมีสำนักงานตั้งอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.3.4 อุตสาหกรรมกิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

3.3.4.1 กิจการขนาดเล็ก – บริษัท ญ

บริษัท ญ เป็นบริษัทประกอบกิจการให้เช่าพื้นที่อาคารเพื่อเป็นสำนักงานหรือร้านอาหาร โดยมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 4.6 ล้านบาท ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดเล็ก และมีผู้ถือหุ้นชาวจีนถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 49

บริษัท ญ มีบริษัทในเครืออีก 3 บริษัทโดยประกอบธุรกิจในลักษณะคล้ายๆ กันและมีพนักงานบัญชีสัญชาติไทยอยู่จำนวนหนึ่ง

3.3.4.2 กิจการขนาดกลาง – บริษัท ฎ

บริษัท ฎ ดำเนินกิจการในประเทศไทยมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2532 มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอยู่ประมาณ 71 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2558 ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นกิจการขนาดกลางและมีผู้ถือหุ้นสัญชาติจีนถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 31

บริษัท ฎ ดำเนินกิจการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ประเภทบ้านและอพาร์ทเมนต์แก่ลูกค้าชาวไทยและต่างชาติ ปัจจุบันดำเนินการอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ

3.3.4.3 กิจการขนาดใหญ่ – บริษัท ฏ

บริษัท ฏ ดำเนินกิจการธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ โดยมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนจำนวนกว่า 8 ร้อยล้านบาท ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ และมีผู้ถือหุ้นสัญชาติจีนคิดเป็นร้อยละ 49

บริษัท ฐ ก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 ในประเทศจีน ดำเนินธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ เช่น โรงแรม อาคารสำนักงาน บ้านเดี่ยว เป็นต้น และได้ขยายการลงทุนเข้ามาในประเทศไทยในปี 2556 โดยมีโครงการคอนโดหรูย่านชุมชนในประเทศจีน 6 โครงการ และปัจจุบันมีโครงการคอนโดหรูตั้งอยู่ในย่านชุมชนในประเทศไทยอีก 1 โครงการและในอนาคตมีแผนพัฒนาโครงการคอนโดและที่อยู่อาศัยต่อไป

3.3.5 อุตสาหกรรมที่พักแรมและบริการด้านอาหาร

3.3.5.1 กิจการขนาดเล็ก – บริษัท ฐ

บริษัท ฐ ประกอบกิจการขายอาหาร โดยในปีพ.ศ. 2558 มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนจำนวน 4 แสนบาท ดังนั้นจึงจัดประเภทเป็นธุรกิจขนาดเล็กและมีผู้ถือหุ้นสัญชาติจีนถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 49

บริษัท ฐ ประกอบกิจการขายอาหารเกาหลีในประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 และได้ขยายการลงทุนเข้ามาเปิดร้านอาหารเกาหลีในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 โดยเปิดเป็นร้านเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.3.5.2 กิจการขนาดกลาง – บริษัท ท

บริษัท ท ประกอบกิจการโรงแรม ในปีพ.ศ. 2558 มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนจำนวนกว่า 100 ล้านบาท ดังนั้นจึงจัดเป็นธุรกิจขนาดกลาง และมีผู้ถือหุ้นสัญชาติจีนถือหุ้นอยู่คิดเป็นร้อยละ 35

บริษัท ท เป็นโรงแรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครบริหารจัดการงานโดยผู้บริหารชาวจีนเป็นส่วนใหญ่ โดยให้บริการโรงแรมที่พักและการจัดงานสังสรรค์ต่าง ๆ

3.3.5.3 กิจการขนาดใหญ่ – บริษัท ฒ

บริษัท ฒ ประกอบกิจการโรงแรม ในปีพ.ศ. 2558 มีสินทรัพย์หมุนเวียนจำนวนกว่า 500 ล้านบาท ดังนั้นจึงจัดเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ และมีผู้ถือหุ้นสัญชาติจีนถือหุ้นอยู่คิดเป็นร้อยละ 35

บริษัท ฒ เป็นโรงแรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังมีห้องชุดให้เช่าสำหรับผู้สนใจเช่าในระยะยาว

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทสัญชาติจีนที่ลงทุนในประเทศไทย” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของผู้ประกอบการสัญชาติจีนที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นภาษาจีนและภาษาไทย จากนั้นรวบรวมและสรุปสาระสำคัญของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 15 บริษัท ใน 5 กลุ่มอุตสาหกรรมแรกที่มีผู้ประกอบการสัญชาติจีนเข้ามาลงทุนมากที่สุดได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต กลุ่มอุตสาหกรรมการขายส่งและขายปลีก อุตสาหกรรมการก่อสร้าง อุตสาหกรรมเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์ และอุตสาหกรรมที่พักแรมและบริการด้านอาหาร โดยแบ่งเป็นบริษัทขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 1 บริษัท ได้ผลจากการสัมภาษณ์ดังนี้

4.1 ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี

ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชีเป็นปัจจัยที่มีบริษัทสัญชาติจีนเลือกพิจารณามากที่สุด บริษัทส่วนใหญ่เห็นว่าการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยนั้นต้องการหาสำนักงานที่ไว้วางใจได้ และสำนักงานที่มีชื่อเสียงสามารถสร้างความน่าไว้นั้นเชื่อใจให้แก่ผู้ประกอบการชาวจีนได้ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ตอนเริ่มเข้ามาลงทุนในไทยรู้จักสำนักงานสอบบัญชีเพราะมีเพื่อนแนะนำมา แต่เราก็ไม่ได้เชื่อเพื่อนเลย ก็ดูรวม ๆ หลาย ๆ อย่าง เช่นดูว่าสำนักงานนี้น่าเชื่อถือหรือไม่ เขาเป็นใคร ทำอะไร มีลูกค้าที่ราย ใครบ้าง เพื่อให้แน่ใจว่าเขาเชื่อถือได้ ไว้วางใจได้” (บริษัท ก, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“ในการเลือกผู้สอบบัญชีก็ต้องเลือกผู้สอบบัญชีที่มีความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจได้ มีชื่อเสียงมากหรือน้อยไม่สำคัญ ไม่ว่าไม่ใช่ไม่มีคนรู้จักเลย ก็อาศัยถามคนรู้จักกับหาชื่อเขาในอินเทอร์เน็ตว่าเป็นใคร พอจะมีคนรู้จักไหม ทำงานมานานแล้วหรือยัง เพื่อให้แน่ใจว่าสำนักงานนี้มีตัวตนอยู่จริง” (บริษัท ข, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี สัญชาติไทย)

“เราพิจารณาจากความน่าเชื่อถือก่อนเป็นอันดับแรก หากราคาสูงแต่เชื่อถือได้ก็เป็นประโยชน์กับบริษัทเรา” (บริษัท จ, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“ผมพิจารณาจากชื่อเสียงของเขามากกว่าปัจจัยอื่น เพราะก็อยากได้ที่วางใจได้ เหมือนเรายกหน้าทีนี้ไปให้เขาดูแลทั้งหมดแทนที่จะเสียเวลาหาพนักงานเอง ซึ่งต้องเสียต้นทุนและแรง” (บริษัท ข, เจ้าของบริษัท ลัญชาติจีน)

“เราต้องหาสำนักงานที่ไว้ใจได้ มีประสบการณ์ในการตรวจสอบหลายปีและน่าเชื่อถือ เพราะมันจะบอกได้ถึงผลงานที่มีคุณภาพและน่าจะไม่มีปัญหาด้านอื่นมาก” (บริษัท ฉ, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี ลัญชาติจีน)

“ความน่าเชื่อถือคือสิ่งที่เราพิจารณาเป็นอันดับแรก ตอนเราเริ่มดำเนินธุรกิจในประเทศไทยเราไม่รู้จักใครเลย เราต้องหาคนที่ไว้ใจได้และมีคุณภาพโดยดูจากชื่อเสียงของเขาว่าเขามีลูกค้ามากน้อยแค่ไหนและเป็นใครบ้าง” (บริษัท ก, เจ้าของบริษัท ลัญชาติจีน)

“บริษัทเราเพิ่งขยายการลงทุนเข้ามาในประเทศไทยเมื่อปี 2015 แต่เราดำเนินงานมายาวนานในประเทศจีน บริษัทเลือกพิจารณาสำนักงานสอบบัญชีจากชื่อเสียงของเขาเป็นอันดับแรก เพราะชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชีก็สามารถใช้เป็นเครื่องยืนยันให้กับธนาคาร สถาบันการเงินที่เราต้องทำธุรกิจด้วย เนื่องจากลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัทเราที่ต้องขายโดยใช้สินเชื่อ” (บริษัท ก, ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน ลัญชาติไทย)

“ก่อนหน้านี้ดิฉันจะเข้ามาทำธุรกิจนี้ในประเทศไทยโดยมาลงทุนเปิดบริษัททัวร์ก่อน จากนั้นค่อยขยายมาทำที่พัก รีสอร์ท และสปาเล็ก ๆ อย่างทุกวันนี้ ที่เลือกสำนักงานสอบบัญชีนี้เพราะว่ามีคนรู้จักแนะนำมา ตอนที่ดิฉันตัดสินใจเลือกก็เพราะเห็นว่าอย่างน้อยก็มีคนรู้จักใช้บริการอยู่ น่าจะเชื่อถือได้ เพราะเราทำธุรกิจก็ไม่อยากให้โดนโกง การทำธุรกิจก็ต้องการมีกำไรจริงไหม ถ้าเจอคนไม่ดีเขาหลอกเอาเงินเราไปเดือนละหลาย ๆ พันก็อยู่ไม่ได้แล้ว” (บริษัท จ, เจ้าของบริษัท ลัญชาติจีน)

“ผมเลือกสำนักงานสอบบัญชีโดยอาศัยถามคนรู้จักว่าเขาใช้สำนักงานไหนอยู่บ้างแล้วก็เอามาเลือก ดูที่ประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีว่าทำมานานแล้วหรือยัง เชื่อถือได้หรือไม่ มีทีมตรวจสอบกี่คน” (บริษัท ค, ผู้บริหารระดับสูง ลัญชาติจีน)

4.2 ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชี

ความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีเป็นสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เลือกพิจารณา เนื่องจากผู้สอบบัญชีหรือทีมงานตรวจสอบที่มีความรู้ความสามารถแล้ว สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณภาพของผลงานที่จะตามมา อีกทั้งผู้สอบบัญชีและทีมตรวจสอบบัญชีควรหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเนื่องจากมาตรฐานบัญชีและกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง นอกจากนี้หากผู้สอบบัญชีและทีมงานตรวจสอบมีความรู้ด้านภาษาจีน สามารถสื่อสารเป็นภาษาจีนกับผู้ประกอบการชาวจีนได้ ก็จะได้รับพิจารณาเป็นพิเศษ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ผู้สอบบัญชีควรมีความรู้ความสามารถรอบด้านนอกจากเรื่องบัญชี เราก็หวังอยากจะปรึกษาเขา เรื่องภาษีด้วย เพราะเราเป็นต่างชาติมาก็ไม่ค่อยรู้ภาษีเมืองไทยเท่าไร แล้วถ้าต้องไปจ้างคนอื่นอีกก็ เสียค่าใช้จ่ายอีก บัญชีกับภาษีน่าจะไปด้วยกันได้อยู่แล้ว” (บริษัท ก, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“เรามีบริษัทในเครือ 3 บริษัท เพราะฉะนั้นต้องเลือกผู้สอบบัญชีที่สามารถดูแลเราได้ทั้ง 3 บริษัทอย่างมีคุณภาพ ก็ต้องเลือกผู้สอบบัญชีที่ค่อนข้างมีประสบการณ์ เพราะถ้าเขายังมีประสบการณ์ ก็แปลว่าเขาจะมีความรู้มาก มีหลายด้านเพราะก็น่าจะมีลูกค้าที่ประกอบธุรกิจหลายแบบ และก็จะสามารถทำงานให้เราได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ” (บริษัท ข, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี สัญชาติไทย)

“คู่ค้าของเราคือบริษัทในประเทศจีน เราส่งของไปก็ต้องมีรายการค้าเป็นภาษาจีนบ้าง ถ้าทีม ตรวจสอบอ่านภาษาจีนไม่ออกก็ค่อนข้างลำบากเพราะเขาต้องมาถามเราอยู่ตลอด ความรู้ด้านการ สอบบัญชีน่าจะมีกันทุกคนอยู่แล้วเพราะว่าต้องจับบัญชีมาถึงจะมาทำงานนี้ได้ แต่จะมีมากหรือน้อยก็ แล้วแต่ประสบการณ์ของเขา แต่ถ้าเขารู้ภาษาจีนก็จะทำงานกันง่ายขึ้น เป็นประโยชน์แก่เขา” (บริษัท จ, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“เลือกผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานมานานพอสมควร เพราะยังมีประสบการณ์มานานก็ จะยังมีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบ เขาจะรู้ว่าถ้าเจอปัญหาเช่นนี้จะต้องทำอย่างไร อะไรผิดอะไร ถูกเขาจะรู้ดีกว่าเรา ซึ่งจะช่วยลดเวลาในการทำงานไปได้ด้วย” (บริษัท ซ, ผู้บริหารฝ่ายบัญชีและการเงิน สัญชาติไทย)

“ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ความรู้อาจจะทำให้คุณภาพของผลงานออกมาดีตามไปด้วย ยิ่ง ลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัทเราน่าจะมีความแตกต่างจากบริษัทอื่น ๆ ถ้าเขามีความชำนาญ เราก็จะยิ่งได้ประโยชน์” (บริษัท ฉ, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี สัญชาติจีน)

“สำหรับผมแล้วผู้สอบบัญชีก็ต้องมีความรู้เรื่องการสอบบัญชีอยู่แล้วถึงจะทำงานได้ถูกต้อง และ หากเขาสามารถให้คำปรึกษาด้านภาษีได้ก็จะยิ่งดีเพราะเราไม่ต้องไปหาข้อมูลเอง เพราะเราก็ไม่รู้ว่า มันถูกหรือไม่ เขาทำงานตรงนี้เขาจะเข้าใจมากกว่าเรา” (บริษัท ญ, เจ้าของบริษัท สัญชาติไทย)

“การทำงานเป็นผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้เฉพาะทาง และต้องหมั่นคอยเพิ่มเติมความรู้อยู่ ตลอดเวลาเพราะมาตรฐานและกฎหมายมันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะได้ปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ผลงานออกมามีคุณภาพเชื่อถือได้” (บริษัท ผ, ผู้บริหารระดับสูง สัญชาติจีน)

4.3 ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียม

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ผู้ประกอบการบริษัทสัญชาติจีนพิจารณา และ ต่างเห็นว่าค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีควรมีความเหมาะสมกับปริมาณของงานตรวจสอบในแต่ละ

บริษัทและจะต้องมีความคุ้มค่าเนื่องจากบริษัทส่วนใหญ่เห็นว่าค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีนี้ก็ถือเป็นต้นทุนของบริษัทเช่นกัน ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เรื่องค่าธรรมเนียมก็ต้องดูที่มันไม่แพงมาก ให้เหมาะสมกับเอกสาร กับงานของเรา เพราะเราเป็นบริษัทเล็ก ๆ ค่าสอบบัญชีก็ถือเป็นค่าใช้จ่ายของเรา ถ้าสูงเกินไปเทียบกับงานที่เราได้ก็ไม่คุ้มกัน” (บริษัท ก, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“ค่าสอบบัญชีก็ต้องดูที่ไม่แพงมากไม่ถูกมาก แพงมากก็ไม่ไหว ถูกมากก็ไม่น่าเชื่อถือแล้ว ต้องเหมาะสมกับปริมาณงานและความง่าย ให้เขาพิจารณาเอง แต่ก่อนเลือกเราก็ได้ทำการเปรียบเทียบเพราะตัวเลือกของเราก็ค่อนข้างน่าเชื่อถือได้ทุกตัวเลือก อาจจะแตกต่างกันที่ราคา แต่ผมเลือกที่นี่เพราะเขาคิดไม่แพงจนเกินไปเราพอรับไหว” (บริษัท ข, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี สัญชาติไทย)

“บริษัทขนาดเล็กอย่างบริษัทเราต้องพิจารณาเรื่องค่าธรรมเนียมเป็นอันดับแรกอยู่แล้ว เพราะถ้าค่าธรรมเนียมสูงมากเราก็จ่ายไม่ไหว” (บริษัท ง, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“เราพิจารณาหลายอย่างรวม ๆ กัน แต่ค่าสอบบัญชีต้องไม่แพงมาก ให้เหมาะสมกับปริมาณงาน และไม่มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จุกจิก” (บริษัท ช, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“แม้บริษัทเราจะมีขนาดใหญ่แต่ไม่จำเป็นต้องใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่งนั้น เพราะมีต้นทุนสูงเกินไป” (บริษัท ฉ, ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน สัญชาติไทย)

“เรื่องค่าธรรมเนียมก็ต้องมีความเหมาะสม ไม่ถูกไม่แพงจนเกินไปเพราะเราก็ทำธุรกิจ เขาก็ทำธุรกิจ ต้องให้ได้ประโยชน์กันทั้งสองฝ่าย” (บริษัท จ, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“บริษัทต้องพิจารณาเรื่องค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ต้องไม่แพงจนเกินไปและมีคุณภาพผลงานที่ดีเมื่อเทียบกับราคา” (บริษัท ฉ, ผู้บริหารระดับสูง สัญชาติจีน)

4.4 ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาด้านอื่น

บริษัทตรวจสอบบัญชีควรมีบริการให้คำปรึกษาด้านอื่นเพิ่มเติมเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้า เช่น การให้คำปรึกษาด้านภาษี การทำวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าบริการเหล่านี้เกี่ยวกับงานตรวจสอบเช่นกัน ผู้สอบบัญชีน่าจะพอให้ความรู้ได้ และหากผู้สอบบัญชีสามารถให้คำปรึกษาได้บริษัทก็จะช่วยลดต้นทุนของบริษัทได้ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เราเป็นบริษัทเล็ก ๆ ก็อยากได้การบริการที่นอกจากการตรวจสอบบัญชี คือถ้าเขาให้คำปรึกษาด้านภาษีได้ การวางแผนภาษี ทำให้ลดค่าใช้จ่ายได้เราก็ยังสนใจ” (บริษัท ก, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“บริษัทเราเป็นบริษัทเล็ก ๆ เพราะฉะนั้นจึงคิดว่าในการเลือกผู้สอบบัญชีจะต้องครบวงจร เพื่อลดต้นทุนและภาระอื่น ๆ เช่นที่มีบริษัททั้งทำทั้งสอบบัญชี ปรึกษาด้านภาษีได้ อย่างเราเป็นต่างชาติ

เข้ามาก็อยากได้คนอำนวยความสะดวกในเรื่องใบอนุญาตทำงานกับวีซ่าด้วย” (บริษัท ง, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“บริการที่นอกเหนือจากการตรวจสอบบัญชีถ้ามีก็ดี อย่างเช่นเราอยากรู้เกี่ยวกับภาษี เราก็อยากปรึกษาผู้รู้ คนทำบัญชีก็น่าจะคลุกคลีกับเรื่องภาษีด้วย เราไม่ต้องไปค้นหาเองหรือจ้างคนอื่นมาปรึกษาอีก”(บริษัท จ, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“ผมก็อยากได้ที่ช่วยอำนวยความสะดวกได้หลายอย่าง ถ้าตรวจสอบได้อย่างเดียวก็ไม่คุ้ม เพราะต้องไปหาบริการด้านอื่นอีก เช่น คนทำบัญชีหรือไม่เราก็ต้องหาพนักงานเอง เพราะเราบริหาร จัดการ ค่าขายเป็นอย่างเดียวแต่เรื่องบัญชีทำไม่ได้” (บริษัท ช, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“ในความคิดของดิฉัน ดิฉันคิดว่าสำนักงานสอบบัญชีควรจะเป็นแบบ One stop Service คือรับทำบัญชี ตรวจสอบบัญชี รู้เรื่องภาษี คือทำให้เราเสียภาษีน้อย ๆ แต่ก็ต้องถูกต้อง คือช่วยวางแผนด้านภาษี เพราะเราทำการค้าก็ต้องการที่จะมีกำไร ได้เงินเยอะ ๆ ใ้ใหม่ แต่ก็ต้องให้รัฐบาลด้วย ช่วย ๆ กัน แต่ถ้าเสียเยอะก็จะเป็นค่าใช้จ่าย ทำให้เรากำไรน้อยลง อีกอย่างคือสามารถอำนวยความสะดวกด้าน Visa กับ Work permit ได้ เพราะไหน ๆ เขาก็รู้เรื่องเกี่ยวกับบัญชีแล้ว เวลาเราต้องไปต่อ Visa กับ Work permit ก็ต้องใช้เอกสารเกี่ยวกับบัญชีอยู่แล้ว”(บริษัท ฐ, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

4.5 ปัจจัยด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร

บริษัทสัญชาติจีนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร คือหากเป็นชาวจีนที่เข้ามาลงทุนโดยไม่ได้จ้างพนักงานคนไทยก็จะสามารถสื่อสารเป็นภาษาจีนได้ภาษาเดียว ทำให้การสื่อสารพูดคุยกับผู้สอบบัญชีหรือทีมตรวจสอบที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้เป็นไปได้ค่อนข้างลำบาก ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ปัญหาจริง ๆ อยู่ที่ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ตอนเราตัดสินใจเข้ามาในประเทศไทยเราก็พูดภาษาจีนกับอังกฤษได้ ภาษาไทยได้บ้างนิดหน่อย ตอนคุยกับเขา (ผู้สอบบัญชี) ก็คุยภาษาอังกฤษกัน แต่จะมีบางคำศัพท์ที่เราไม่รู้ค่าเฉพาะของทางบัญชี เวลาเขาพูดมาก็ไม่ค่อยเข้าใจกัน”(บริษัท ก, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“เวลาติดต่อกับผู้สอบบัญชีก็ได้คุยกับผู้จัดการที่เป็นคนจีน เพราะผมพูดภาษาอังกฤษได้น้อย ภาษาไทยไม่ได้เลยเพราะว่าเขาส่งตัวมาให้ดูแลที่นี่ มีสำนักงานส่งทีมตรวจสอบมาปีละ 3-4 ครั้ง แล้วถ้าคนในทีมสื่อสารภาษาจีนไม่ได้เลยก็ลำบาก เพราะเขาต้องส่งอีเมลไปหาผู้จัดการคนจีนที่ดูแลแล้ว เขาแปลเป็นภาษาจีนกลับมาให้ผมส่งต่อให้ลูกน้องเพื่อหาเอกสารหรือตอบคำถาม ทำให้การทำงานเกิดความล่าช้า” (บริษัท ค, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี , สัญชาติจีน)

“ต้องสามารถติดต่อกับผู้สอบบัญชีหรือทีมตรวจสอบได้เสมอ หากมีปัญหาจะได้แก้ไขได้ทัน”
(บริษัท จ, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

“พิจารณาว่าสามารถติดต่อกันได้สะดวกหรือไม่ เรื่องภาษาเราไม่ได้มีปัญหาเพราะพนักงานบัญชีและผู้จัดการฝ่ายบัญชีเป็นคนไทย แต่เรื่องการเข้าตรวจสอบหรือการติดต่อกันเป็นสิ่งที่สำคัญว่าแม้ว่าเราจะบอกพนักงานของเราแล้วว่าให้สนับสนุนทีมตรวจสอบ ช่วยเขาหาเอกสารต่าง ๆ แต่มันก็อาจทำให้รบกวนเวลาการทำงานของเราด้วยส่วนหนึ่ง เพราะฉะนั้นเขาควรมีการวางแผนการตรวจสอบที่ดีไม่ให้รบกวนงานของเราและมีประสิทธิภาพเหมาะสมแก่เวลามากที่สุด” (บริษัท ก, ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน สัญชาติไทย)

“เรื่องการติดต่อสื่อสารต้องสามารถติดต่อได้ในหลายช่องทาง สมมติถ้าผมมีปัญหาต้องติดต่อเขาได้ทันทีเพราะเราเป็นบริษัทขนาดใหญ่หากมีปัญหาจะมีผลกระทบมาก” (บริษัท ฉ, ผู้บริหารระดับสูง สัญชาติจีน)

4.6 ปัจจัยด้านการใช้สำนักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทแม่

บริษัทจีนที่ขยายการลงทุนเข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของบริษัทย่อย หรือบริษัทในเครือจะเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทที่ประเทศจีน เพื่อความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“เรามีบริษัทในเครือ 3 บริษัท เพราะฉะนั้นต้องเลือกผู้สอบบัญชีที่สามารถดูแลเราได้ทั้ง 3 บริษัทอย่างมีคุณภาพ” (บริษัท ข, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี สัญชาติไทย)

“บริษัทของเราเป็นบริษัทลูกของบริษัทผลิตเหล็กและแอสตันเลสที่ใหญ่ที่สุดของเซี่ยงไฮ้ (ประเทศจีน) เลือกสำนักงานสอบบัญชีนี้ (ในกลุ่มสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง) เพราะบริษัทที่จีนเลือกใช้เนื่องจากเขาอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ของเซี่ยงไฮ้” (บริษัท ค, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี, สัญชาติจีน)

“บริษัทแม่อยู่ที่ประเทศจีน และมีบริษัทเครือข่ายในหลายประเทศ แล้วทุกบริษัทจะใช้สำนักงานสอบบัญชีที่เดียวกันเพื่อให้สะดวกต่อการตรวจสอบ” (บริษัท ฉ, ผู้จัดการระดับสูงฝ่ายบัญชี, สัญชาติจีน)

“บริษัทเราเลือกใช้สำนักงานสอบบัญชีที่เดียวกันกับบริษัทที่ประเทศจีนเพื่อให้การทำงานสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลทางการเงินระหว่างบริษัท” (บริษัท ก, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

4.7 ปัจจัยด้านขนาดของสำนักงานสอบบัญชี

ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีสามารถบอกได้ถึงคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งหากเป็นสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่อาจจะมีพนักงานเพียงพอที่จะดูแลลูกค้าและมีคุณภาพมากกว่าขนาดอื่น ๆ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“การใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ก็จะช่วยเสริมความเชื่อมั่นให้บริษัทได้ เนื่องจากบริษัทแม่ที่ประเทศจีนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ เขาต้องการความน่าเชื่อถือพอสมควร” (บริษัท ค, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี, สัญชาติจีน)

“ขนาดสำนักงานก็มีส่วนในการตัดสินใจเหมือนกันเพราะบริษัทเราก่อนข้างใหญ่ สำนักงานขนาดใหญ่ก็น่าจะมีคุณภาพในระดับหนึ่งจะได้ดูแลได้อย่างทั่วถึง หากมีทีมงานตรวจสอบไม่เพียงพออาจทำให้การทำงานล่าช้าได้” (บริษัท ฎ, เจ้าของบริษัท, สัญชาติจีน)

“เราพิจารณาจากขนาดของสำนักงาน เพราะคิดว่าหากขนาดของสำนักงานมีขนาดเล็ก ไม่ทราบว่าจะมีความเชื่อถือได้มากน้อยขนาดไหน” (บริษัท ท, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี, สัญชาติไทย)

“พิจารณาขนาดของสำนักงานด้วยเพราะคิดว่าถ้าขนาดสำนักงานยิ่งใหญ่ จะยังมีจำนวนพนักงานมากและน่าจะมีคุณภาพกว่าสำนักงานเล็ก ๆ ที่มีพนักงานอยู่เพียงไม่กี่คน” (บริษัท ฉ, ผู้บริหารระดับสูง, สัญชาติจีน)

4.8 ปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชี

ผลงานตรวจสอบบัญชีที่มีคุณภาพสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้ทั้งบริษัทผู้รับบริการและตัวสำนักงานสอบบัญชีเอง เนื่องจากมีผู้ใช้ผลงานของผู้สอบบัญชีเป็นบุคคลที่สาม เช่นสถาบันการเงินและเจ้าหน้าที่ของบริษัท ดังคำให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ถ้าให้เทียบระหว่างราคากับคุณภาพผมก็ต้องเลือกคุณภาพก่อน ราคาถูกแต่ทำแล้วมีปัญหาใครก็ไม่อยากใช้บริการ เพราะฉะนั้นผู้สอบบัญชีต้องมีความพร้อม ต้องมีประสบการณ์ในการทำงาน ผมดูก่อนเลยว่าเขาทำมานานแล้วหรือยัง มีลูกค้าในมือกี่คน เชื่อใจได้มากแค่ไหนที่จะมาให้บริการเรา เพราะถ้าเขามีลูกค้าหลายรายก็แปลว่าเขาให้บริการได้ดี” (บริษัท ช, ผู้บริหารฝ่ายบัญชีและการเงิน, สัญชาติไทย)

“เราก่อนข้างให้ความสำคัญกับเรื่องคุณภาพของการตรวจสอบบัญชีเพราะว่าก็ถือว่าเป็นหน้าเป็นตาของเราเวลาไปติดต่อกับคนภายนอก เพราะเขาก็คงต้องค้นข้อมูลของเราก่อนติดต่อทำการค้ากับเราเหมือนกัน” (บริษัท ฉ, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี, สัญชาติจีน)

“งานสอบบัญชีเป็นงานที่อาศัยความรู้เฉพาะด้าน และผลงานจะส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น ๆ นอกเหนือจากเจ้าของบริษัท เพราะฉะนั้นจึงต้องมีคุณภาพและถูกต้องตามที่มาตรฐานกำหนด” (บริษัท ก, เจ้าของบริษัท สัญชาติจีน)

4.9 ปัจจัยด้านความเข้าใจในธุรกิจของลูกค้า

ผู้สอบบัญชีและทีมตรวจสอบควรทำความเข้าใจของธุรกิจลูกค้าก่อนเริ่มทำการตรวจสอบ เนื่องจากลูกค้าแต่ละรายอาจมีลักษณะการประกอบธุรกิจที่ไม่เหมือนกัน หากผู้สอบบัญชีหรือทีมงานตรวจสอบไม่เข้าใจอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการตรวจสอบและเสียเวลาในการทำงานได้ ดังคำให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ก่อนจะเริ่มตรวจสอบกันเขาต้องเข้าใจในธุรกิจของลูกค้าก่อน เพราะบริษัทในเครือของผมก็ทำธุรกิจที่แตกต่างกัน”(บริษัท ข, ผู้จัดการฝ่ายบัญชี สัญชาติไทย)

“ความเข้าใจในธุรกิจของเราเป็นสิ่งสำคัญที่ทีมงานตรวจสอบบัญชีต้องมีความเข้าใจ เพราะบริษัทเราประกอบธุรกิจหลายประเภทและระบบภายในที่ค่อนข้างมีความซับซ้อน หากทีมงานตรวจสอบบัญชีไม่เข้าใจอาจทำให้เข้าใจผิดในบางประเด็นและทำให้เสียเวลาได้”(บริษัท ฉ, ผู้จัดการระดับสูงฝ่ายบัญชี สัญชาติจีน)

ตารางที่ 4.1

สรุปปัจจัยในการเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทหลักทรัพย์ในตลาดไทย

ลำดับที่	บริษัทกลุ่มตัวอย่าง	อุตสาหกรรมการผลิต			อุตสาหกรรมบริการ			อุตสาหกรรม			อุตสาหกรรมที่พัก			รวม
		บริษัท ขนาด เล็ก	บริษัท ขนาด กลาง	บริษัท ขนาด ใหญ่	บริษัท ขนาด เล็ก	บริษัท ขนาด กลาง	บริษัท ขนาด ใหญ่	บริษัท ขนาด เล็ก	บริษัท ขนาด ใหญ่	บริษัท ขนาด ใหญ่	บริษัท ขนาด กลาง	บริษัท ขนาด ใหญ่	บริษัท ขนาด ใหญ่	
1	ด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	
2	ด้านความรู้ ความสามารถ ของผู้สอบบัญชี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	
3	ด้านค่าธรรมเนียม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	
4	ด้านการให้คำปรึกษาด้านอื่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	5	
5	ด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	5	
6	ด้านการใช้สำนักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทแม่	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	4	
7	ด้านขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	4	
8	ด้านคุณภาพงานสอบบัญชี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	3	
9	ด้านความเข้าใจในธุรกิจของลูกค้า	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	2	

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทสัญชาติจีนที่ลงทุนในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของผู้ประกอบการสัญชาติจีนที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นภาษาจีนและภาษาไทย จากนั้นรวบรวมและสรุปสาระสำคัญของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย

5.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทใน 5 กลุ่มอุตสาหกรรมแรกที่มีผู้ประกอบการสัญชาติจีนเข้ามาลงทุนมากที่สุดได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต กลุ่มอุตสาหกรรมการขายส่งและขายปลีก อุตสาหกรรมการก่อสร้าง อุตสาหกรรมเกี่ยวกับบ่อสังหาริมทรัพย์ และอุตสาหกรรมที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ซึ่งพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทสัญชาติจีนไม่มีความแตกต่างกัน โดยพบทั้งหมด 9 ปัจจัย แบ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมาก 2 ปัจจัย ได้แก่ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชีและปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชี ปัจจัยที่มีอิทธิพลระดับปานกลาง 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียม ปัจจัยด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาด้านอื่น และปัจจัยที่มีอิทธิพลในระดับน้อยมีทั้งหมด 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชี ปัจจัยด้านการใช้สำนักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทแม่ ปัจจัยด้านขนาดของสำนักงานและปัจจัยด้านความเข้าใจในธุรกิจของลูกค้า

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบอีกว่าขนาดของบริษัทสัญชาติจีนมีผลต่อการเลือกสำนักงานสอบบัญชีโดยแบ่งออกเป็น บริษัทขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยพบปัจจัยในการเลือกสำนักงานสอบบัญชีดังนี้

5.1.1 บริษัทขนาดเล็ก

จากการสัมภาษณ์ บริษัทขนาดเล็กจะมีเจ้าของคนเดียวเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย เพราะฉะนั้นจึงให้ความสำคัญเรื่องการให้บริการอื่นนอกเหนือจากการสอบบัญชีเป็นลำดับแรก เนื่องจากบริษัทขนาดเล็กต้องการให้สำนักงานสอบบัญชีมีการบริการที่หลากหลายเพื่ออำนวยความสะดวก

สะดวกให้แก่บริษัทขนาดเล็กในหลาย ๆ ด้าน เช่น การวางแผนด้านภาษี การทำ VISA และการทำ ใบอนุญาตทำงาน นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงค่าธรรมเนียมการให้บริการ โดยจะต้องไม่สูงเกินไปและ ต้องคุ้มค่างับคุณภาพของผลงานที่จะได้รับ เนื่องจากบริษัทขนาดเล็กส่วนใหญ่เห็นว่าค่าธรรมเนียมในส่วนนี้ก็ถือเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งเช่นกัน ดังนั้นการมีค่าธรรมเนียมที่สูงเกินไปอาจทำให้บริษัทมีกำไร น้อยลง และบริษัทขนาดเล็กยังให้ความสำคัญในปัจจุบันด้านความน่าเชื่อถือของสำนักงานสอบบัญชี คือสำนักงานสอบบัญชีต้องเชื่อถือได้ นำไว้ใจให้ดูแลตรวจสอบบัญชีของบริษัทเนื่องจากผู้ประกอบการ อาจไม่มีความรู้ในด้านนี้มากเท่าผู้สอบบัญชี อีกทั้งยังพิจารณาปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชี การใช้สำนักงานเดียวกันกับบริษัทแม่ และความสามารถในการติดต่อสื่อสารในลำดับ รองลงมา

5.1.2 บริษัทขนาดกลาง

จากการสัมภาษณ์ บริษัทขนาดกลางส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่เป็นการขยายการลงทุนมาจากประเทศจีน ดังนั้นจึงพิจารณาในปัจจุบันด้านความน่าเชื่อถือและด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีเป็นลำดับแรก เนื่องจากผู้ประกอบการในบริษัทขนาดกลางส่วนใหญ่เห็นว่าผู้สอบบัญชีที่มีความรู้ความสามารถนั้นจะสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งปัจจัยด้านคุณภาพเป็นปัจจัยที่เลือกพิจารณาในลำดับถัดมา นอกจากนี้บริษัทขนาดกลางยังให้ความสำคัญกับขนาดของสำนักงานสอบบัญชีอีกด้วย เนื่องจากขนาดของสำนักงานสามารถบ่งบอกได้ถึงคุณภาพของสำนักงานนั้น ๆ เพราะสำนักงานที่มีขนาดใหญ่กว่าจะมีความพร้อมในการให้บริการลูกค้าได้มากกว่าสำนักงานขนาดเล็ก ทำให้สามารถตรวจสอบได้อย่างรวดเร็วและทันกำหนด บริษัทขนาดกลางที่มีบริษัทในเครือยังเลือกใช้ บริการสำนักงานสอบบัญชีเดียวทั้งเครือ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าเพื่อเป็นการลดภาระด้าน ค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมอีกด้วย นอกจากนี้ยังพิจารณาปัจจัยด้านค่าธรรมเนียม ด้าน การให้คำปรึกษาด้านอื่น ด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และด้านความเข้าใจในธุรกิจของ ลูกค้าประกอบกันด้วย

5.1.3 บริษัทขนาดใหญ่

จากการสัมภาษณ์ บริษัทขนาดใหญ่ส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทลูกที่มีบริษัทแม่เป็นบริษัท ขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในประเทศจีนและส่งพนักงานสัญชาติจีนมาประกอบธุรกิจที่ประเทศไทย ดังนั้น พนักงานส่วนใหญ่ของบริษัทขนาดใหญ่จะไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ซึ่งอาจเป็นปัญหาหนึ่งในการ สื่อสารกับผู้สอบบัญชีชาวไทย ดังนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จึงจะพิจารณาสถาบันสอบบัญชีที่มี แผนกดูแลลูกค้าจีนโดยตรงหรือมีพนักงานที่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้เพื่อลดภาระงานและเวลาใน การตรวจสอบ นอกจากนี้บริษัทขนาดใหญ่ส่วนใหญ่ยังเลือกพิจารณาถึงความมีชื่อเสียงและความ

น่าเชื่อถือของสำนักงานสอบบัญชีเนื่องจากความมีชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือนี้จะส่งผลต่อชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของบริษัทต่อบุคคลภายนอก เช่น ลูกค้า เจ้าหนี้ และธนาคารอีกด้วย ส่วนปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมเป็นปัจจัยที่เลือกพิจารณาเป็นลำดับสุดท้ายเนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าหากสำนักงานสอบบัญชีมีผลงานที่มีคุณภาพปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมไม่ใช่สาระสำคัญ

ตารางที่ 5.1

สรุปปัจจัยในการเลือกสำนักงานสอบบัญชีของผู้ประกอบการสัญชาติจีนในประเทศไทย

จำแนกตามขนาดของบริษัทสัญชาติจีน

อันดับที่	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
1	-ด้านค่าธรรมเนียม -ด้านการให้คำปรึกษาด้านอื่น	-ด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียง ของสำนักงานสอบบัญชี -ด้านความรู้ ความสามารถของ ผู้สอบบัญชี	-ด้านความสามารถในการ ติดต่อสื่อสาร -ด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียง ของสำนักงานสอบบัญชี
2	-ด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียง ของสำนักงานสอบบัญชี	-ด้านขนาดของสำนักงาน -ด้านคุณภาพงานสอบบัญชี	-ด้านความรู้ ความสามารถของ ผู้สอบบัญชี -ด้านขนาดของสำนักงาน
3	-ด้านความรู้ ความสามารถของ ผู้สอบบัญชี	-ด้านค่าธรรมเนียม -ด้านความสามารถในการ ติดต่อสื่อสาร -ด้านการให้คำปรึกษาด้านอื่น -ด้านการใช้สำนักงานสอบบัญชี เดียวกันกับบริษัทแม่ -ด้านความเข้าใจในธุรกิจของลูกค้า	-ด้านค่าธรรมเนียม -ด้านการใช้สำนักงานสอบบัญชี เดียวกันกับบริษัทแม่ -ด้านคุณภาพงานสอบบัญชี -ด้านความเข้าใจในธุรกิจของลูกค้า
4	-ด้านความสามารถในการ ติดต่อสื่อสาร -ด้านการใช้สำนักงานสอบบัญชี เดียวกันกับบริษัทแม่		

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะพบว่าค่อนข้างไม่แตกต่างกับวรรณกรรมในอดีตที่ทำการศึกษาในบริษัททั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยพบว่าบริษัทขนาดเล็กจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้าน

ค่าธรรมเนียมเป็นลำดับแรกเช่นเดียวกับ ระวีวรรณ พรหมเกิด (2550) และ Barkley (2014) ที่พบว่า ค่าธรรมเนียมจะต้องมีความเหมาะสมและคุ้มค่ากับผลงานของผู้สอบบัญชี นอกจากนี้การให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษาอื่นเป็นลำดับแรกก็ตรงกับผลการวิจัยของ นิตยา แซ่เฮ้ง (2550) ที่เห็นว่าบริษัทขนาดเล็กจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาด้าน โดยเฉพาะด้านการให้คำปรึกษาด้านภาษีอากร นอกจากนี้บริษัทขนาดกลางที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือ และชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชีสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจมาศ สันติวัฒนาพร (2555) ที่พบว่า การเป็นที่ยอมรับจากบุคคลภายนอก เช่น เจ้าหนี้ ธนาคาร มีผลต่อการเลือกสำนักงานสอบบัญชีเช่นกัน ในบริษัทขนาดใหญ่ที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมมากนักสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑามน สิทธิผลวนิชกุล และ มนวิภา ผดุงสิทธิ์ ที่ทำการศึกษาบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เห็นว่าค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีไม่ใช่ปัญหาที่เป็นสาระสำคัญสำหรับบริษัทขนาดใหญ่

5.2 ข้อจำกัดงานวิจัย

ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องกลุ่มตัวอย่างคือเลือกศึกษาบริษัทสัญชาติเงินในขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกันทำให้ผลของงานวิจัยอาจจะไม่ได้ชัดเจนในแต่ละขนาดของบริษัท

5.3 ข้อเสนอแนะ

สำหรับผู้สนใจศึกษาเรื่องดังกล่าวในอนาคต อาจทำการศึกษาโดย

1. ทำการศึกษาบริษัทสัญชาติเงินที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยโดยจำแนกเป็นแต่ละขนาดของบริษัทเพื่อให้ได้การศึกษาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. จากการศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากมีการเข้ามาลงทุนจากผู้ประกอบการสัญชาติเงินในประเทศไทยจำนวนค่อนข้างมาก และมีแนวโน้มว่าจะมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงอาจทำการศึกษาในเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ผลการศึกษาในมุมมองที่กว้างขึ้น
3. ทำการศึกษากิจการในบริษัทสัญชาติอื่น ๆ ที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพื่อให้สำนักงานสอบบัญชีทราบถึงความต้องการของผู้ประกอบการแต่ละประเทศที่เฉพาะเจาะจงขึ้น

รายการอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2559). *ข้อมูลการลงทุนตามสัญชาติ*. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2559, จาก <http://datawarehouse.dbd.go.th>.
- กลุ่มบริหารการเสียภาษีธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก กรมสรรพากร. (2559). *ลักษณะของSME*. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.rd.go.th/publish/38056.0.html>.
- กองความร่วมมือการลงทุนระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2559). *สถิติการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศรายเดือนสะสมปี 2559 (มกราคม-กันยายน)*. สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2559, จาก http://www.boi.go.th/index.php?page=Report_investment
- จุฑามาน สิทธิผลวนิชกุล และ มนวิภา ผดุงสิทธิ์. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทจดทะเบียน*. วารสารวิชาชีพบัญชี, 7, 56-72.
- ไทยทริบูน. (2558). *IMF รับเงินหยวนของจีนเข้าเป็น 1 ใน 5 ต่กร้าเงิน-ธปท.เผยไทยได้ประโยชน์ทำสวอปค่าเงินแล้ว 70 พันล้านหยวน*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559, จาก http://thaitribune.org/contents/detail/303?content_id=16194&rand=14490282.
- นิชากานต์ ต้นติมาสน์. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจ.
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2554). *ทฤษฎีการบัญชี*. กรุงเทพฯ : ทีพีเอ็นเพลส.
- นิตยา แซ่เฮง. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีของห้างหุ้นส่วนจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจ.
- เบญจมาศ สันติวัฒนาพร. (2555). *การศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์ในการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ประกอบการบริษัทนอกตลาดหลักทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานคร*. (สารนิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, คณะการบัญชี.
- พิทยา สุวคันธ์. (2549). *การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของเงินในไทยและผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, วิทยาลัยสหวิทยาการ.
- พีระพงษ์ เมืองพรหม. (2546). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการผู้สอบบัญชีของผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, สำนักวิชาการจัดการ.

- ระวีวรรณ พรหมเกิด. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจ.
- ศกลวรรณ วิทยสรณะ. (2554). *ปัจจัยในการเลือกใช้บริการผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร*. (สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.
- สาวิตรี อ่องธรรมกุล. (2547). *ความคาดหวังที่มีต่อการสอบบัญชีในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.
- อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). *มองจีน มองไทย*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯธุรกิจบิซบุ๊ก.
- อันธิกา สังข์เกื้อ. (2554). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร*. (สารนิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.
- Barkley. (2014). *The key factors in selecting and retaining external auditors*. Ethical Boardroom. Retrieved from <http://ethicalboardroom.com/committees/key-factors-selecting-retaining-external-auditors>.
- Hermanson, Plunkett and Turner. (2011). *A Study Of The Importance Of Certain Attributes To Clients Initial Selections Of Audit Firms: A Longitudinal And Stratified Approach*. Journal of Applied Business Research (JABR), 10(1), 101-117. doi:<http://dx.doi.org/10.19030/jabr>.
- Knechel, Niemi and Sundgren. (2008). *Determinants of Auditor Choice: Evidence from a Small Client Market*. International journal of auditing, 12(1), 65-88.
- Miles, MB. and Huberman, AM., 1994. *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. 2nd ed., sage, Thousand Oaks, CA.
- Oxera Compelling Economic. (2006). *Competition and choice in the UK audit market*. Oxera Compelling Economic. Retrieved from <http://www.oxera.com/Latest-Thinking/Publications/Reports/2006/Competition-and-choice-in-the-UK-audit-market.aspx>
- Yang, Ronen, Kang and Lin. (2014). *Auditor Selection within a Business Group: Evidence from Taiwan*. National Science Council of Taiwan.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการบริษัทสัญชาติจีนในประเทศไทย

1. ภาพรวมของบริษัท

- ลักษณะของการประกอบธุรกิจ
- ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจในประเทศไทย
- สำนักงานสอบบัญชี/ผู้สอบบัญชีที่บริษัทเลือกใช้
- ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกสำนักงานสอบบัญชี

2. ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี

- 2.1 ปัจจัยด้านด้านความรู้ ความสามารถ ของผู้สอบบัญชี
- 2.2 ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียม
- 2.3 ปัจจัยด้านการให้คำปรึกษาด้านอื่น
- 2.4 ปัจจัยด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
- 2.5 ปัจจัยด้านที่ตั้งของสำนักงานสอบบัญชี
- 2.6 ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี
- 2.7 ปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชี
- 2.8 ปัจจัยด้านการรักษาความลับของลูกค้า
- 2.9 ปัจจัยด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี
- 2.10 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า
- 2.11 ปัจจัยด้านการใช้สำนักงานสอบบัญชีเดียวกันกับบริษัทแม่
- 2.12 ปัจจัยด้านความเข้าใจในธุรกิจของลูกค้า
- 2.13 ปัจจัยด้านขนาดของสำนักงาน

ประวัติการศึกษา

ชื่อ	นางสาวธนธรรณ์ เลาทไพศาล
วันเดือนปีเกิด	18 ตุลาคม 2536
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2557: บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด
ประสบการณ์ทำงาน	2559-ปัจจุบัน บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด

